



KPA
PENSION

ÅRSREDOVISNING

2011

KPA

**Pensionsförsäkring AB
(publ)**

INNEHÅLL

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	2
RESULTATRÄKNING, koncern	12
BALANSRÄKNING, koncern	13
FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL, koncern	15
RESULTATRÄKNING, moderbolag	16
BALANSRÄKNING, moderbolag	17
FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL, moderbolag	19
KASSAFLÖDESANALYS	20
NOTER	21
ÅRSREDOVISNINGENS UNDERTECKNANDE	64
DEFINITIONER	65

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Styrelsen och verkställande direktören för KPA Pensionsförsäkring AB (publ.) nedan KPA Pensionsförsäkring AB, org. nr 516401-6544 med säte i Stockholm, avger härmed årsredovisning för räkenskapsåret 2011 som är bolagets fjortonde verksamhetsår.

ÄGARFÖRHÅLLANDEN OCH KONCERNSTRUKTUR

KPA Pensionsförsäkring AB ägs till 100 procent av KPA Livförsäkring AB (publ), nedan KPA Livförsäkring AB (502010-3502). KPA Livförsäkring AB är ett helägt dotterbolag till KPA AB (556527-7182). KPA AB ägs till 60 procent av Folksam ömsesidig livförsäkring (502006-1585) och till 40 procent av SKL Företag AB (556117-7535). KPA-gruppen består också av KPA Pensionservice AB med bifirma Pensionsvalet PV.

KPA Pensionsförsäkring AB drivs, liksom sitt moderbolag KPA Livförsäkring AB, enligt ömsesidiga principer. Bolagen får inte dela ut vinst och konsolideras inte i KPA-koncernen. Allt överskott återförs till försäkringstagarna.

KPA Pensionsförsäkring AB äger två aktiebolag, Litreb I AB (556715-5782) och Litreb II AB (556730-4679), som i sin tur är ägare till ett kommanditbolag, Litreb KB (969700-5032). KPA Pensionsförsäkring AB äger dessutom Kulltorp Holding till 33% med dotterbolaget Gnosjö Energi AB, 99% av KB Sandspridaren (969747-2950) vari Litreb II AB äger 1%. Litreb KB äger Litreb Fastigheter AB (556681-3142), Ymerplan AB (556742-7199), Godsfinkan Hammarby AB (556605-7757), Trumman Häggvik AB (556728-3923), Löten Vårdbostäder AB (556758-5426), Arlov Vårdbostäder AB (556668-0566) och Äldreboendet Solbacka AB (556768-3924).

Alla KPA-bolagen har säte i Stockholm. KPA bolagen benämns nedan KPA Pension.

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN I KPA PENSION

KPA Pension, med varumärket KPA Pension, erbjuder traditionell pensionsförsäkring, fondförsäkring, livförsäkring, pensionsadministration, valcentral och kapitalförvaltning med etisk inriktning. Den prioriterade marknaden är kommunsektorn i Sverige. Med kommunsektorn avses kommuner, landsting, regioner, kommunalförbund, kommunala företag och härtill närstående företag.

KPA Pension är marknadsledande inom pensionsområdet i kommunsektorn och kunderna är både arbetsgivare och anställda. Samtliga landsting och cirka 80 procent av Sveriges kommuner har avtal med bolag inom KPA Pension. Över en miljon anställda har sin pension i någon form hos KPA Pension. KPA Pension erbjuder kundanpassade pensions- och försäkringslösningar främst till kommunsektorn. Vi kombinerar trygga pensioner med etiska placeringar.

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN I KPA PENSIONS FÖRSÄKRING AB

KPA Pensionsförsäkring AB:s verksamhet är en naturlig del av KPA Pensions kompletta produktutbud till arbetsgivare, arbetstagare och pensionärer. Bolaget tillhandahåller kompletta försäkringslösningar för arbetsgivarnas pensionsåtaganden. Den största delen består av arbetstagarnas individuella val, premiebestämd pension inom olika kollektivavtalsområden. Den andra delen är förmånsbestämda pensioner som hanteras för KAP-KL och PA-KFS.

Anställda inom kommunsektorn som inte gör något eget val för förvaltning av sin tjänstepension inom avtalsområdet KAP-KL samt anställda inom statsunderstödda teatrar, dans- och musikinstitutioner inom avtalsområdet AIP får pengarna placerade som en traditionell försäkring i KPA Pensionsförsäkring AB. KPA Pensionsförsäkring AB finns också som valbart bolag inom traditionell försäkring för avtalsområdena KAP-KL, PA-KFS 09, PA-03, KFO och AIP.

Inom avtalsområdena KAP-KL och PA-03 finns även fondförsäkring som valbart alternativ. KPA Pensionsförsäkring AB erbjuder också privat traditionell pensionsförsäkring och privat fondförsäkring samt alternativa pensionslösningar för arbetsgivare.

VERKSAMHETEN UNDER 2011 I KPA PENSIONS FÖRSÄKRING AB

Arbetstagare och arbetsgivare

Inom KAP-KL är det årligen cirka 80 000 till 100 000 nyanställda och eller anställda som uppnår 21 års ålder, som får välja försäkringsgivare för sin tjänstepension. Tillskott av väljare gjorde att KPA Pensionsförsäkring AB fick 70 000 nya pensionssparare under 2011.

Premier för 2010 års val förmedlades till KPA Pensionsförsäkring AB i slutet av mars 2011 och motsvarade 5,5 miljarder kronor, varav 400 mkr till någon av KPA Pensions etiska fonder.

Totalt har KPA Pensionsförsäkring AB pension under förvaltning för 1,2 miljoner personer, varav 70 000 personer sparar i någon av KPA Pensions etiska fonder.

Kommuner och landsting kan också försäkra pensionsförmåner utöver individernas individuella del inom KAP-KL. Det är förmånsbestämd ålderspension och efterlevandepension samt premiebefrielse av dessa förmåner som försäkras. Hittills har cirka 120 kommuner tecknat avtal med KPA Pensionsförsäkring AB, vilket motsvarar drygt var tredje kommun.

Fördelad avkastning

Sedan den 1 juli 2004 fördelar KPA Pensionsförsäkring AB både positiv och negativ avkastning, avkastningsränta, kvartalsvis i efterskott till pensionsspararna. Metoden medför att kollektiv konsolideringsnivå för traditionell premiebestämd pensionsförsäkring alltid ligger runt 100 procent. Avkastningsräntan för 2011 uppgick till 5,5 (8,3) procent.

Förvaltad kapital

Vid utgången av 2011 är cirka 77 miljarder kronor under förvaltning för traditionell pensionsförsäkring i KPA Pensionsförsäkring AB vilket är en ökning med 7 miljarder kronor jämfört med föregående år. Ytterligare cirka 4,5 miljarder sparades i någon av KPA Pensions etiska fonder.

Stark solvens

Under de senaste åren har bolagets ekonomi, mätt som solvensgrad, stärkts kraftigt och var 186 procent i slutet av 2010. Under 2011 har den kraftiga räntenedgången i långa marknadsräntor medfört att avsättningar för framtida pensionsutbetalningar ökat med 14 miljarder. Därmed har också solvensen blivit sämre. Per sista december 2011 uppgick solvensgraden till 143 procent. Det innebär att KPA Pensionsförsäkring AB hade 43 procent mer tillgångar än bolaget behövde för att betala ut den garanterade pensionen. Till följd av de sjunkande marknadsräntorna beslutades det under 2011 att sänka den garanterade räntan från 1 Jan 2012 med 0,75 procentenheter.

Anslutningsförfarande till avtalsområdet KAP-KL

Under 2011 införde kollektivavtalsparterna ett anslutningsförfarande för avtalsområdet KAP-KL där parterna fastställt villkoren för de bolag som får leverera tjänstepension från 2012. De krav som ställdes var för traditionell pensionsförsäkring en högsta fast avgift på 75 kronor per år samt maximalt 0,20 procent per år av pensionskapitalet inklusive kapitalförvaltningsavgift. För fondförsäkring var motsvarande krav 75 kronor per år samt 0,4 procent per år i avgift för fondförvaltning. I genomsnitt kommer avgifterna i och med detta att sänkas med 62 procent. Den 1 januari 2014 införs även flytträtt mellan försäkringsgivarna på redan intjänat kapital.

Anslutningskraven omfattade inte det så kallade ickevalsbolaget som avtalsparterna redan tidigare givit KPA Pension förtroendet att vara. KPA Pension har dock beslutat att även där lägga sig på motsvarande avgiftsnivå från den 1 januari 2012.

Försämrat resultat i kommunsektorn

För kommunsektorn faller överskottet relativt kraftigt under 2011, men detta förklaras av ökade engångskostnader och minskande statsbidrag. Kommunerna klarar sig något bättre än landstingen, där det i flera fall kan komma att krävas besparingar. De starka resultaten under några år innebär dock att en försvagad intäktsutveckling framöver inte ska behöva medföra stora konsekvenser för verksamheten.

Solvens 2

Solvens 2 är samlingsnamnet för de nya solvensregler för försäkringsbolag som just nu arbetas fram inom EU. Direktivet är tänkt att stärka sambandet mellan solvenskraven och riskerna för försäkringsbolag. Genom ökad riskkontroll skall bolagen styras på ett sundare och mer ändamålsenligt sätt. Det finns även ett tydligt kundperspektiv inbyggt. Solvens 2 är ett led i ett större arbete för att skapa en gemensam europeisk finansmarknad.

Redan 2010 påbörjade, genom ett koncerngemensamt program inom Folksam, KPA anpassningen till det regelverket. Under 2011 har arbetet intensifierats och i huvudsak fokuserat på att samordna anpassningen av processer och systemstöd för styrning och rapportering av verksamheten. I övrigt stärks de kvalitativa egenskaperna i bolagens organisation och regelverk.

Solvens 2 är en viktig del av moderniseringen av branschen, en utveckling som är bra för både kunderna och KPA Pension. För KPA Pensions del kommer även tjänstepensionsdirektivet utvärderas.

Lagstiftningsutveckling

Det pågår en intensiv lagstiftningsutveckling där bland annat obligatorisk flytträtt för pensionssparande och vissa associationsrättsliga frågor utreds. Även frågor kring vilka tillsynsregler och solvenskrav som ska gälla för livförsäkringsbolag utreds. Dessa kan komma att få stor betydelse för konkurrensituationen och för utbudet av produkter på marknaden.

BOLAGSSTYRNING I KPA PENSIONS FÖRSÄKRING AB

KPA Pensionsförsäkring AB har valt att följa svensk kod för bolagsstyrning i tillämpliga delar och har upprättat en bolagsstyrningsrapport och rapport om den interna kontrollen. Bolagsstyrningsrapporter finns publicerade på KPA Pensions hemsida (www.kpa.se).

Bolagsstyrningen inom KPA Pensionsförsäkring AB utgår från lagstiftning, främst Försäkringsrörelselagen. Dessutom gäller Finansinspektionens författningssamling i form av föreskrifter och allmänna råd. För verksamheten gäller också ett stort antal interna regler som i tillämpliga delar omfattar såväl styrelseledamöter som anställda.

Under året hölls fyra ordinarie styrelsesammanträden.

PERSONALINFORMATION FÖR PENSION

All personal inom KPA Pension är tillikaanställda i samtliga KPA-bolag och arbetar över bolagsgränserna i sina funktioner. Tillikaanställningen gäller i alla bolag i Folksam. Under 2011 hade KPA Pension i medeltal 201 (299) tillsvidareanställda, som var direkt hänförliga till verksamheten i bolagen. Vid årets slut var det 194 (288) tillsvidareanställda. Andelen kvinnliga medarbetare uppgår till 63 % (61%). Medelåldern uppgår till 48 (46) år för kvinnor och 48 (48) år för män. Totalt finns 24 (36) chefer i KPA Pension, varav 11 (17) kvinnor. Personalomsättningen har under 2011 uppgått till 8,9 % (5,6 %). Utöver den direkt hänförliga personalen finns personal i koncerngemensamma funktioner såsom it, ekonomi, med flera enheter. I samband med att Folksamanställda från den 1 juli 2011 kom att omfattas av ett nytt kollektivavtal om pensioner (KTP-planen) bytte även de som arbetar inom KPA Pension från KPA-planen till KTP-planen. Mer personalinformation finns i not 36.

Inom KPA Pension arbetar vi med de tre kärnvärdena Personliga, Engagerade och Ansvarstagande som utgör grunden för hur vi bemöter våra kunder och medarbetare. Tillsammans med vårt varumärkeslöfte Trygg pension och etiska placeringar är de kärnan i den företagskultur vi bygger inom KPA Pension.

Belöningsprogram

Ett belöningsprogram, som bygger på att vissa mål ska uppnås, har under 2011 omfattat de anställda, förutom företagsledningen. I bokslutet 2011 har 15 000 kronor per berättigad anställd reserverats. Definitivt beslut om belöning kommer att tas under våren 2012.

KPA PENSIONS ETISKA PLACERINGSKRITERIER

KPA Pensions placeringsskriterier utgör grunden för alla våra placeringar. KPA Pension påverkar inom mänskliga rättigheter, miljö och mot korruption. Vi vill att de företag vi investerar i ska ta ett större ansvar i dessa frågor. Våra uteslutande placeringsskriterier finns inom områdena vapen, tobak, alkohol och kommersiell spelverksamhet.

KPA Pensions val av placeringsskriterier är kunddrivet. Under 2011 har vi sett över vår strategi för KPA Pensions samhällsansvar för att säkerställa att strategin är i linje med utvecklingen på området och med våra kunders krav. Bland annat har vi i en kundundersökning frågat våra kunder hur de ser på etiska placeringar. Dessa intervjuer visar att kunderna kopplar öppenhet, tydlighet och saklighet till etikbegreppet. Etiska placeringar tolkas som ansvarsfullt - att pengarna placeras på ett bra och riktigt sätt med respekt för människa och miljö. Mot bakgrund av detta arbete har vi förtydligat KPA Pensions CSR-strategi.

Ett konkret exempel på hur KPA Pensions arbete med att påverka företag vi är aktieägare i att ta ansvar för människa och miljö, är den dialog vi fört under året med ett 30-tal bolag kring mänskliga rättigheter. De bolag som vi valde att kontakta hade gemensamt att de fått lägre ranking än andra bolag som finns i deras bransch av etikkonsulten Global Ethical Service (GES) för sitt arbete med att hantera risker för brott mot mänskliga rättigheter. Konkreta frågor som vi ställde handlade om hur bolagen arbetar med arbetsförhållanden och arbetsvillkor, föreningsfrihet, jämställdhet, mångfald etc samt hur de hanterar dessa frågor hos sina underleverantörer och övriga kontakter.

KPA Pension har några väl valda samarbetspartners inom ramen för de etiska placeringsskriterierna. Vad gäller miljö har vi valt att fortsätta vårt mångåriga stöd till plantering av träd i Afrika inom ramen för Vi-skogens projekt. När det gäller mänskliga rättigheter och vapen har KPA Pension valt att fortsätta samarbetet med Svenska FN-förbundet och då särskilt kampanjen Røj-en-mina.

KPA Pension stödjer UNEP FI (United Nations Environmental Program Finance), har skrivit på de tio principerna inom Global Compact och genom Folksam UNPRI (United Nations Principles For Responsible Investments). KPA Pension stödjer även CDP (Carbon Disclosure Project).

INTERNT MILJÖARBETE INOM KPA PENSION

Det interna miljöarbetet inom KPA Pension utgör en integrerad del av verksamheten och utgår från en helhetssyn på miljön. Arbetet bygger på en vision om ett hållbart samhälle. Miljöarbetet har sin utgångspunkt i Agenda 21 och syftar till att KPA Pension ska bli ett attraktivare företag för våra olika intressenter samt att KPA Pension ska följa den centrala CSR-strategin "Att leva som vi lär". KPA Pension miljöcertifierades enligt ISO 14001 år 1998. Det systematiska miljöarbetet har gjort att koldioxidutsläppen är på väg att halveras jämfört med 1998. Tillsammans med de klimatkompenserande åtgärder som KPA Pension årligen gör är vi ett koldioxidneutralt företag sedan 2003 och vår klimatkompensation överstiger vårt faktiska utsläpp.

För mer information om arbetet med de etiska placeringsskriterierna och miljö hänvisar vi till vår hållbarhetsredovisning.

TVISTER

KPA Pensionsförsäkring AB har ett fåtal klagomål eller rättstvister. I de fall KPA Pensionsförsäkring AB bedömer att ekonomisk ersättning kan komma att utgå eller att tvistig återbetalning kan förväntas utbetala har reservering gjorts efter bedömning i varje enskilt ärende.

VÄSENTLIGA RISKER FÖR KPA PENSIONS FÖRSÄKRING AB

KPA Pensionsförsäkring AB:s risker indelas i finansiella risker, försäkringsrisker och operativa, ryktes- samt strategiska risker.

De mest väsentliga riskerna som KPA Pensionsförsäkring AB hanterar inom traditionell försäkring är finansiella risker och försäkringsrisker.

Inom fondförsäkring är det spararen som bär den finansiella risken i placeringarna. För KPA Pensionsförsäkring AB är risken i fondförsäkringsprodukter låg jämfört med traditionella försäkringsprodukter, då fondförsäkring inte lämnar någon garanti till den som sparar.

Den mest väsentliga risken är aktiekursrisken, det vill säga risken att aktieportföljen sjunker i värde. Väsentlig är även ränterisken i KPA Pensionsförsäkring AB:s balansräkning. En förändring av marknadsräntenivån påverkar dels värdet på placeringstillgångarna och dels storleken på de försäkringstekniska avsättningarna (FTA). Eftersom de garanterade åtagandena till pensionsspararna (vilka ingår i FTA) sträcker sig långt fram i tiden, slår en ränteförändring mycket på skuldens storlek. En förändring av räntenivån påverkar även i stor utsträckning värdet av tillgångar som placerats i ränterelaterade värdepapper. Detta skapar netto en ränterisk i balansräkningen som består i förändringen både på tillgångs- och skuldsidan. En sjunkande räntenivå ger netto en negativ effekt på bolagets solvens. Vid behov tar KPA Pensionsförsäkring AB positioner på räntemarknaden (portföljen för strategisk riskstyrning) i syfte att hantera och styra effekten av förändringar av räntenivåer i balansräkningen som helhet.

Av försäkringsriskerna är risken vid tecknandet och reservsättningsrisken de mest väsentliga att hantera. Därutöver kan dödligheten avvika från de antaganden som gjorts vid beräkningen av premier och FTA samt den garanterade räntan vid premieberäkning kan vara för hög i förhållande till ränteläget.

Av de operativa, ryktes- och strategiska riskerna är de strategiska riskerna störst. Dessa är kopplade till konkurrens- och affärsförhållanden på pensionsmarknaden. Därutöver finns ryktesrisker samt operativa risker som kan bero på eventuella brister i processer, rutiner, system, kompetens etc. I operativa risker ingår även eventuella compliance, legala och säkerhetsrisker.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER EFTER BOKSLUTSDAGEN

Från och med den 1 januari 2012 sänktes avgifterna och avgiftsstrukturen förändrades för traditionell försäkring i KPA Pensionsförsäkring AB. Avgiftsförändringen omfattade såväl befintlig som nyteknad, avgiftsbestämd traditionell försäkring inom avtalsområdet KAP-KL. Förändringen innebar sänkt administrationsavgift från 0,14 procent till 0,08 procent av förvaltad kapital. Premieavgift om 0,9 procent av inbetald premie avskaffas och ersätts med en fast avgift om 48 kronor per år.

KPA Pensionsförsäkring AB sänker garantiräntan med 0,75 procentenheter för samtliga traditionella försäkringar från och med 1 januari 2012. Garantiräntans storlek har betydelse vid beräkning av avtalat belopp för premiebestämda försäkringar samt vid premieberäkningen för förmånsbestämda försäkringar. Sänkningen är motiverad av kraftigt sjunkande marknadsräntor under året.

KPA Pensionförsäkring förvärvade i januari 2012, en fastighetsportfölj med 700 hyresrätter av Staffanstorps kommun i Skåne, till ett värde av 545 miljarder kronor.

I syfte att fortsätta effektivisera gemensamma processer kommer Arbetsgivarservice inom KPA Pension sammanföras från den 1 mars 2012 med Liv och Pensionservice i Folksam. Omorganisationen omfattar 80 personer i KPA Pension.

FÖRVÄNTNINGAR OM FRAMTIDA UTVECKLING FÖR KPA PENSIONS FÖRSÄKRING AB

Pensionssystemet är i ständig förändring och har varit det i över tolv år. Det ställer krav på aktörerna inom kommunsektorn som i sin tur ställer höga krav på oss och den kompetens vi har inom pensionsområdet. Dessa krav och förväntningar arbetar vi fortlöpande med för att möta på bästa sätt. Idag är KPA Pension en viktig aktör i pensionsfrågor och ett företag som tar ett aktivt samhällsansvar. Det tillsammans med vår snabba tillväxt och starka solvens ger oss goda förutsättningar att möta framtida utmaningar.

Tillväxten och vår starka ekonomi gynnar framförallt våra sparare i KPA Pensionsförsäkring AB. Det förvaltrade kapitalet har ökat kraftigt sedan starten för tretton år sedan och utvecklingen kommer att fortsätta under lång tid framöver vilket gynnar försäkringstagarna. Vår solvens är bland de bästa av alla livbolag vilket möjliggör placeringar som ger goda förutsättningar för fortsatt konkurrenskraftig avkastning, utan att riskera den trygghet vi vill leverera till kunderna.

EKONOMISK ÖVERSIKT

KPA Pensionsförsäkring AB:s inkomster består av inbetalda premier och avkastning på placeringstillgångar. Utgifterna består av försäkringsersättningar, ökning av livförsäkringsavsättning, driftskostnader, kostnader för kapitalförvaltning och skatt. För koncernens resultat tillkommer fastighetsbolagen. Följande kommentarer gäller moderbolaget om inte annat anges.

Årets resultat

Koncernens resultat före skatt blev -8 406 (7 229) miljoner kronor och moderbolagets resultat före skatt blev -8 199 (7 443) miljoner kronor. Resultatet följer till största del av lägre marknadsräntor.

Premieinkomst

Premieinkomsten för 2011 blev 6 664 (6 335) miljoner kronor, varav premier för KAP-KL avtalet utgör cirka 5 262 (4 968) miljoner kronor.

Kapitalförvaltning

Totalavkastningen 2011 på bolagets tillgångar blev 5,6 (8,2) procent, motsvarande 4 110 (5 086) miljoner kronor. Det som i huvudsak förklarar totalavkastningen är bolagets strategiska tillgångsfördelning, vilken bland annat styrs av försäkringsåtagandenas art och bolagets risktolerans. Årets avkastning förklaras huvudsakligen av att merparten av placeringarna skett i räntebärande värdepapper och räntederivat vilka till följd av sjunkande räntor haft en god avkastning. Avkastningen i aktier har varit negativ. Aktieexponeringen, som vid årets ingång var ca 41 procent, minskades under hösten dels genom aktiekursnedgångar, dels genom aktiv minskning av aktieexponeringen. Vid årets utgång var aktieexponeringen ca 28 procent. Under året har valutaexponeringen ökat något. Durationen i bolagets räntebärande placeringar ökades under året med ca 1 år.

Marknadsutveckling

Året inleddes med en svag svensk börsutveckling, men med uppgångar på flertalet övriga aktiemarknader. Räntor inledde svagt stigande med en stark tilltro till den svenska konjunkturutvecklingen och viss oro för inflation. Nyhetsflödet dominerades inledningsvis av protester och demonstrationer i Tunisien och Egypten för att senare i mars handla mer om jordbävningen, tsunamin och kärnkraftolyckan i Japan. I Sverige var börsen stark en period under våren, understödd av starka bolagsrapporter. Under senare delen av våren kom tidningarna återigen mer att handla om skuldkrisen i Europa och särskilt Grekland kom i fokus igen. I södra Europa steg statsräntorna medan de i norr började sjunka när kapital sökte sig till statsfinansiellt starkare länder som Tyskland och Sverige.

Efter sommaren blev det statsfinansiella läget akut i framför allt Grekland och en eurokris med annalkande konjunkturförsvagning var i antågande. På några veckor sjönk börserna med uppemot 20 procent och långa svenska statsobligationsräntor sjönk med nära en procentenhet till rekordlåga nivåer. För kreditobligationer var räntenedgången betydligt mindre till följd av oro för kreditförluster och finansieringsproblem i det europeiska banksystemet. Trots intensiva försök från Europas statschefer att lösa eurokrisen så steg statsräntorna i södra Europa och kapital fortsatte istället att söka sig till bland annat Sverige, med följd att trycket nedåt på svenska räntor var fortsatt stort. I november nådde europroblemen även Tyskland och en svårsåld statsobligationsemission fick till följd att den svenska räntan blev väsentligt lägre än den tyska.

Under året som helhet sjönk den svenska börsen med ca 15 procent och internationella börser, sammanvägda som MSCI World-index, gick ner med ca 5 procent i lokal valuta, men ca 3 procent i svenska kronor – till följd av valutakursförändringar under året. Den 5-åriga statsobligationsräntan som vid början av året låg på nivåer upp emot 3,55 % bottnade i december på 1,0 %.

Fastighetsmarknaden i Sverige var under året relativt stark, framförallt under första halvåret, men efter sommaren noterades en viss avmattning. För kommersiella fastigheter var lokalefterfrågan fortsatt god och bidrog till en god värdeutveckling. Efterfrågan på bostäder i storstadsområdena är fortfarande hög och bidrar också till en god värdeutveckling. Det finns ett ökande intresse i marknaden för bostadsfastigheter med inriktning på äldreboende

Totalavkastningstabell moderbolag

	Ingående marknads- värde	Utgående marknads- värde	Total- avkastning 2011	Total- avkastning 2011	Total- avkastning 2010	Total- avkastning 2009	Total- avkastning 2008
M kr	2011-01-01	2011-12-31	M kr	%	%	%	%
Räntebärande placeringar	41 145	51 975	4 519	10,1%	2,1%	2,8%	9,5%
Aktier	23 922	20 778	-3 131	-12,4%	13,7%	32,6%	-30,7%
Alternativa Placeringar	779	744	19	3,6%	-4,1%	-12,1%	3,7%
Fastigheter	2 251	2 759	84	3,2%	8,5%	-7,2%	-1,1%
Säkringsinstrument	591	616	2 619	n/a	n/a	n/a	n/a
Summa	68 687	76 871	4 110	5,6%	8,2%	12,4%	6,3%

Totalavkastningstabellen är uppställd enligt rekommendation från Svensk Försäkring och bolagets riktlinjer för mätning och rapportering av totalavkastning. I noten 34 redovisas hur totalavkastningstabellen är kopplad till resultat- och balansräkningen.

Investeringar i alternativa placeringar, mkr

Investeringar i alternativa placeringar görs för att komplettera något av de traditionella tillgångsslagen, det vill säga antingen aktier eller räntebärande placeringar, på bästa sätt. Nedan redovisas värdet på de största investeringarna i alternativa placeringar. Under året har KPA Pensionsförsäkring AB minskat sitt innehav i Bel Air.

Innehav	2011-12-31	2010-12-31
Bel Air	156	527
Crown	161	104
Övrigt	427	148

Finansiella risker i försäkringsåtaganden

KPA Pensionsförsäkring AB:s traditionella försäkringar omfattas av tjänstepensionsdirektivet. Som en följd ska bolagets samtliga försäkringstekniska avsättningar (FTA), det vill säga nuvärdet av bolagets framtida åtaganden gentemot försäkringstagarna, värderas aktsamt. Det innebär bland annat att diskontering görs med marknadsräntor. I och med att försäkringsavtalen löper över mycket lång tid är räntekänsligheten i avsättningarna betydande. En procentenhets räntefall gör att avsättningarna ökar med cirka 20 procent.

Den påverkan ränteförändringar har på bolagets ekonomi har reducerats, i huvudsak genom att ingå så kallade ränteswapavtal (säkringsinstrument). Om räntenivåerna faller ökar värdet på säkringsinstrumenten vilket dämpar den effekt som ränterörelsen har på åtagandena. Effekten blir det omvända om räntorna stiger, säkringsinstrumenten utvecklas negativt men resultatet kompenseras genom minskad skuldbörda. Säkringsinstrumenten har påverkat resultatet positivt med 2 619 (1 345) miljoner kronor. Fallande marknadsräntor har medfört att värdet på de försäkringstekniska avsättningarna ökat med 13 956 (-686) miljoner kronor.

Resultat av finansiellt risktagande

I nedanstående tabell redogörs för bolagets samlade resultat av finansiellt risktagande. Tabellen är sammansatt av tre delposter:

- Placeringstillgångar redovisar utfallet av tillgångar som innehas i syfte att generera avkastning.
- FTA och säkringsinstrument redovisar hur förändringar i ränteläget påverkat försäkringstekniska avsättningar och säkringsinstrument.
- Övrigt finansiellt risktagande redovisar resultatet av tillgångar och skulder som inte klassificeras till någon av de ovanstående posterna.

mkr	2011-12-31	2010-12-31
Placeringstillgångar		
Räntebärande	4 519	773
Aktier	-3 131	2 843
Fastigheter	84	166
Säkringsinstrument	2 619	1 345
Alternativa placeringar	19	-40
Försäkringstekniska avsättningar		
FTA	-13 956	686
Totalt	-9 846	5 773

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar uppgick till 1 905 (1 424) miljoner kronor till de försäkrade, varav 1 529 (1 257) miljoner kronor utgörs av grundpension och 376 (167) miljoner kronor är återbäring.

Förändring i försäkringstekniska avsättningar

Livförsäkringsavsättningar motsvarar det förväntade kapitalvärdet av bolagets garanterade förpliktelser enligt försäkringsavtal efter avdrag för det förväntade kapitalvärdet av framtida premieinbetalningar. Kapitalvärdena beräknas med beaktande av antaganden om framtida ränta, dödlighet och andra riskmått, driftskostnader och skatter. Avsättningarna är beräknade utifrån aktsamma antaganden. Förändringen i avsättningarna uppgick under året till -17 074 (-2 464) miljoner kronor.

Driftskostnader

Driftskostnaderna ökade i försäkringsrörelsen med 37 mkr och uppgick till 244 (207) miljoner kronor. Driftskostnader i förhållande till premieinkomster (driftskostnadsprocent) uppgick till 3,7 (3,3) procent bland annat till följd av engångskostnader i samband med byte av pensionsavtal för de anställda och ökade marknadssatsningar.

Rörelseresultat i fastighetsbolag

Koncernen

Rörelseresultatet (driftsnettot) för koncernens fastighetsbolag uppgick till 38 (144) miljoner kronor.

Kollektiv konsolidering

Fram till den 30 juni 2004 har KPA Pensionsförsäkring AB haft en återbäringränta som satts utifrån antagande om avkastningen. Som första icke vinstutdelande bolag införde KPA Pensionsförsäkring AB, från och med den 1 juli 2004, en ny metod för att fördela avkastningen på tillgångarna. Såväl positiv som negativ avkastning fördelas kvartalsvis i efterskott till pensionsspararna för traditionell premiebestämd pensionsförsäkring och medför att konsolideringen ska vara 100 procent i slutet av varje kvartal. Detta påverkar inte försäkringarnas garanterade pensionsbelopp.

Den kollektiva konsolideringsnivån för premiebestämda avtal uppgick till 100 procent och för förmånsbestämda avtal till 108 procent per den 31 december 2011.

Kapitalbas

Lagens krav på KPA Pensionsförsäkring AB:s kapitalbas (erforderlig solvensmarginal) uppgick den 31 december 2011 till 2 294 mkr. Den faktiska kapitalbasen uppgick vid samma tidpunkt till 23 008 mkr och översteg således det lagstadgade kravet med 20 715 mkr. Solvenskvoten uppgick till 10,0.

RESULTATANALYS

Tkr					
Moderbolaget	Totalt	1	2	3	4
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat					
Premieinkomst	6 664 293	1 021 789	5 594 963	45 600	1 941
Kapitalavkastning, intäkter	5 210 494	884 497	4 310 675	15 322	-
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	3 005 942	510 268	2 486 835	8 839	-
Övriga tekniska intäkter	34 601	-	-	-	34 601
Utbetalda försäkringsersättningar	-1 546 966	-503 873	-1 020 858	-20 984	-1 251
Förändring i avsättning för oreglerade skador	-3 811	-	-	-3 815	4
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar	-16 850 953	-3 120 379	-13 954 390	-	223 816
Driftskostnader	-243 608	-103 286	-127 256	-1 857	-11 209
Kapitalavkastning, kostnader	-1 091 347	-182 113	-887 541	-3 155	-18 538
Kapitalavkastning över. T finansrörelsen					
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-3 398 072	-538 839	-2 626 083	-9 334	-223 816
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	-8 219 427	-2 031 936	-6 223 655	30 616	5 548
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring					
Livförsäkringsavsättning	53 997 950	12 426 112	41 571 838	-	-
Avsättning för oreglerade skador	76 648	-	-	76 576	72
Övriga försäkringstekniska avsättningar	6 953	6 953	-	-	-
Summa	54 081 551	12 433 065	41 571 838	76 576	72
Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk					
Fondförsäkringsåtaganden	4 486 772	-	-	-	4 486 772
Summa	4 486 772	-	-	-	4 486 772
Summa	58 568 323	12 433 065	41 571 838	76 576	4 486 844
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar					
Livförsäkringsavsättning	438	438	-	-	-
Konsolideringsfond					
	31 168 942				
Noter till resultatanalys					
Premieinkomst för egen räkning	6 664 293	1 021 789	5 594 963	45 600	1 941
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	6 664 430	1 021 926	5 594 963	45 600	1 941
Premier för avgiven återförsäkring	-137	-137	-	-	-
Försäkringsersättningar för egen räkning					
Utbetalda försäkringsersättningar					
Före avgiven återförsäkring	-1 547 055	-503 962	-1 020 858	-20 984	-1 251
Återförsäkrarens andel	89	89	-	-	-
Förändring i oreglerade skador					
Före avgiven återförsäkring	-3 811	-	-	-3 815	4
Återförsäkrarens andel	-	-	-	-	-
(1) Förmånsbestämd Tjänstepensionsförsäkring					
(2) Avgiftsbestämd Traditionell Tjänstepensionsförsäkring					
(3) Tjänstanknuten sjukförsäkring och premiebefrielseförsäkring					
(4) Fondförsäkring					

Avkastningsränta

Den fördelade avkastningen (avkastningsränta) till försäkringstagarna blev 5,5 (8,3) procent under 2011.

FEMÅRSÖVERSIKT, tkr

Koncern	2011	2010	2009	2008	2007
Resultat *					
Premieinkomst	6 664 293	6 334 703	6 231 852	5 996 306	5 993 284
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	3 951 769	4 913 567	6 468 829	2 884 032	-1 356 340
Försäkringsersättningar	-1 547 055	-1 271 794	-1 035 952	-849 818	-693 900
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	-8 426 031	7 210 668	15 135 254	-2 854 890	2 908 025
Årets resultat	-8 465 092	7 214 678	14 931 504	-3 115 325	2 704 132

* 2011-2009 är enligt full IFRS
2008-2007 är enligt lagbegränsad IFRS

Ekonomisk ställning per den 31 december *	2011	2010	2009	2008	2007
Placeringstillgångar (värderade till verkligt värde)	78 881 133	70 781 082	62 543 984	46 520 360	46 675 508
Försäkringstekniska avsättningar	58 568 323	41 481 343	38 396 991	40 920 503	27 535 641
Konsolideringskapital:					
Aktiekapital	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Övrigt eget kapital	22 677 848	31 591 523	24 491 414	9 742 420	12 911 559
Summa konsolideringskapital	22 977 848	31 891 523	24 791 414	10 042 420	13 211 559
Kollektiv konsolidering	1 016 790	643 444	483 960	869 014	477 451
Kollektiv konsolideringsnivå, i %	101	101	101	102	101
Kapitalbas	22 977 848	31 891 523	24 791 414	10 042 420	13 211 559
Erforderlig solvensmarginal	2 293 505	1 608 453	1 474 343	1 650 434	1 201 360
Solvenskvtot	10,0	19,8	16,8	6,1	11,0

* 2011-2009 är enligt full IFRS
2008-2007 är enligt lagbegränsad IFRS

Moderbolaget	2011	2010	2009	2008	2007
Resultat *					
Premieinkomst	6 664 293	6 334 703	6 231 852	5 996 296	5 993 284
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	3 969 370	5 021 066	6 415 203	2 922 690	-1 361 039
Försäkringsersättningar	-1 547 055	-1 271 794	-1 035 952	-849 818	-693 900
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	-8 219 427	7 424 345	15 086 126	-2 850 172	2 895 315
Årets resultat	-8 473 393	7 180 217	14 894 296	-3 104 088	2 693 210

Ekonomisk ställning per den 31 december *	2011	2010	2009	2008	2007
Placeringstillgångar (värderade till verkligt värde)	78 899 045	70 870 920	62 591 044	46 548 650	46 670 856
Försäkringstekniska avsättningar	58 568 323	41 481 343	38 396 991	40 920 503	27 535 641
Konsolideringskapital:					
Aktiekapital	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Övrigt eget kapital	22 708 251	31 579 559	24 531 046	9 739 296	12 900 637
Summa konsolideringskapital	23 008 251	31 879 559	24 831 046	10 039 296	13 200 637
Kollektiv konsolidering	1 016 790	643 444	483 960	869 014	477 451
Kollektiv konsolideringsnivå, i %	101	101	101	102	101
Kapitalbas	23 008 251	31 879 559	24 836 087	10 044 317	13 200 637
Erforderlig solvensmarginal	2 293 505	1 608 453	1 474 343	1 650 434	1 201 360
Solvenskvtot	10,0	19,8	16,8	6,1	11,0

NYCKELTAL

Moderbolaget	2011	2010	2009	2008	2007
Förvaltningskostnad, %	0,3	0,3	0,4	0,5	0,6
Direktavkastning, % *	3,0	2,5	3,2	3,3	3,5
Totalavkastning, % **	5,6	8,2	12,4	6,3	-3,0

* Redovisade nyckeltal avseende direktavkastning redovisas för åren 2007-2008 enligt FFFS 2006:17 och för åren 2009-2011 enligt FFFS 2009:12.

** Redovisad totalavkastning är redovisad enligt Svensk Försäkrings rekommendation för rapportering av totalavkastning.

Direktavkastning och totalavkastning avser traditionell livförsäkring.

FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION

Styrelsen och verkställande direktören föreslår till bolagsstämman att 2011 års resultat för moderbolaget om -8 473 394 738 kronor minskar konsolideringsfonden.

RESULTATRÄKNING

Tkr		2011	Koncern 2010
TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGS- RÖRELSEN			
Premieinkomst efter avgiven återförsäkring			
Premieinkomst	Not 3	6 664 430	6 334 823
Premier för avgiven återförsäkring		-137	-120
		6 664 293	6 334 703
Kapitalavkastning, intäkter	Not 4	5 182 781	3 579 781
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	Not 5	3 005 942	2 276 744
Orealiserade vinster på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk		-	372 173
Övriga tekniska intäkter	Not 6	34 601	37 314
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)			
Utbetalda försäkringsersättningar	Not 7		
Före avgiven återförsäkring		-1 547 055	-1 271 793
Återförsäkrarens andel		89	89
Förändring i avsättning för oreglerade skador		-3 811	-7 742
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar			
Livförsäkringsavsättningar		-17 074 768	-2 464 120
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk		223 815	-372 173
Driftskostnader	Not 8	-205 026	- 198 146
Kapitalavkastning, kostnader	Not 9	-1 062 697	-340 844
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	Not 10	-3 174 257	-602 115
Orealiserade vinster på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk		-223 815	-
Rörelseresultat i andra företag än försäkringsbolag		37 557	144 113
Avkastningskatt	Not 12	-265 142	-259 342
Kapitalavkastning överförd till finansrörelsen		-18 538	-17 975
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-8 426 031	7 210 668
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-8 426 031	7 210 668
Kapitalavkastning, intäkter		2 059	867
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen		18 538	17 975
Kapitalavkastning, kostnader		-443	-158
Resultat före skatt		-8 405 877	7 229 352
Skatt på årets resultat	Not 12	-59 215	-14 674
ÅRETS RESULTAT		-8 465 092	7 214 678
Rapport över Totalresultat			
Koncern		2011	2010
Tkr			
Periodens resultat		-8 465 092	7 214 678
Aktuariella vinster och förluster inklusive löneskatt		-60 337	36 546
Skatt på poster redovisade som övrigt totalresultat,		15 868	-9 612
Totalresultat för perioden		-8 509 561	7 241 612

BALANSRÄKNING

TILLGÅNGAR		Koncern
Tkr		2011 2010
Placeringstillgångar		
Placeringar i koncern- och intresseföretag		
Aktier och andelar i koncernföretag		1 734 339 1 435 903
Aktier och andelar i intresseföretag	Not 14	10 331 -
Lån till intresseföretag		38 360 -
Andra finansiella placeringstillgångar		
Aktier och andelar	Not 15	21 290 685 24 461 731
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Not 17	50 108 598 39 112 841
Övriga lån	Not 18	488 348 340 911
Derivat	Not 16	723 700 951 433
		72 611 331 64 866 916
Summa placeringstillgångar		74 394 361 66 302 819
Placeringstillgångar för vilka Livförsäkringstagaren bär placeringsrisk		
Fondförsäkringstillgångar	Not 19	4 486 772 4 478 263
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar		
Livförsäkringsavsättning		438 572
Fordringar		
Uppskjuten skattefordran	Not 26	- 1 039
Fordringar avseende återförsäkring		86 86
Aktuell skattefordran	Not 26	23 726 1 400
Övriga fordringar	Not 20	431 712 148 670
Summa Fordringar		455 524 151 195
Andra tillgångar		
Kassa och bank		2 405 227 3 026 142
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
Upplupna ränteintäkter		891 341 790 737
Övriga upplupna intäkter		3 054 807
Summa Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		894 395 791 544
SUMMA TILLGÅNGAR		82 636 717 74 750 535

BALANSRÄKNING

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		Koncern	
Tkr		2011	2010
Eget kapital			
Aktiekapital, (300 000 aktier, kvotvärde 1 tkr)		300 000	300 000
Eget kapitalandel i obeskattade reserver		9 361	5 013
Konsolideringsfond		31 168 942	24 364 271
Balanserad vinst eller förlust		-35 363	-20 708
Årets resultat		-8 465 092	7 214 878
Summa eget kapital		22 977 848	31 863 254
Försäkringstekniska avsättningar			
Livförsäkringsavsättning	Not 23	53 997 950	36 923 317
Avsättning för oreglerade skador	Not 24	76 648	72 810
Övriga försäkringstekniska avsättningar		6 953	6 953
Summa försäkringstekniska avsättningar		54 081 551	37 003 080
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk			
	Not 25	4 486 772	4 478 263
Avsättningar för andra risker och kostnader			
Avsättning pensioner, liknande förpliktelser	Not 37	40 795	14 450
Skulder			
Uppskjuten skatteskuld	Not 26	32 839	-
Skulder avseende direktförsäkring		1 937	-
Skulder avseende återförsäkring		-	363
Derivat	Not 16	45 455	171 126
Aktuell skatteskuld	Not 26	20 457	60 310
Övriga skulder	Not 27	915 326	1 144 340
Summa skulder		1 016 014	1 376 139
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 28	33 738	15 350
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		82 636 718	74 750 535
Ställda panter och ansvarsförbindelser			
Eget kapital			
Panter och därmed jämförliga säkerhet för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser	Not 30	72 738 178	64 808 433
Åtagande	Not 31	1 002 971	896 450

REDOGÖRELSE FÖR FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

Tkr	Aktie- kapital	Eget kapital andel i obeskattad reserv	Konsoli- derings- fond	Balanserad vinst eller förlust	Årets total- resultat	Totalt Eget kapital
Koncern						
Ingående balans 2010-01-01	300 000	13 483	9 474 780	40 517	14 953 937	24 782 716
Föregående års vinstdisposition			14 931 504	22 433	-14 953 937	
Förskjutning mellan bundna och fria reserver		-8 470	124 762	-116 292		
Förändring redovisningsprincip, IAS 19				7 683		7 683
Förändrad koncernstruktur				-1 984		-1 984
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring			-166 775			-166 775
Årets övrigt totalresultat					26 935	26 935
Årets resultat					7 214 678	7 214 678
Utgående balans 2010-12-31	300 000	5 013	24 364 271	-47 643	7 241 613	31 863 254
Ingående balans 2011-01-01	300 000	5 013	24 364 271	-47 643	7 241 613	31 863 254
Föregående års vinstdisposition			7 180 217	61 396	-7 241 613	
Förskjutning mellan bundna och fria reserver		4 348		-4 646		-298
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring			-375 545			-375 545
Årets övrigt totalresultat					-44 469	-44 469
Årets resultat					-8 465 092	-8 465 092
Utgående balans 2011-12-31	300 000	9 361	31 168 942	9 106	-8 509 561	22 977 848

RESULTATRÄKNING

Tkr	Moderbolag		
	2011	2010	
TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGS- RÖRELSEN			
Premieinkomst efter avgiven återförsäkring			
Premieinkomst	Not 3	6 664 430	6 334 823
Premier för avgiven återförsäkring		-137	-120
		6 664 293	6 334 703
Kapitalavkastning, intäkter	Not 4	5 210 494	3 585 806
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	Not 5	3 005 942	2 276 744
Orealiserade vinster på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk		-	372 173
Övriga tekniska intäkter	Not 6	34 601	37 314
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)			
Utbetalda försäkringsersättningar	Not 7		
Före avgiven återförsäkring		-1 547 055	-1 271 794
Återförsäkrarens andel		89	89
Förändring i avsättning för oreglerade skador		-3 811	-7 742
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar			
Livförsäkringsavsättningar		-17 074 768	-2 464 120
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk		223 815	-372 173
Driftskostnader	Not 8	-243 608	-207 197
Kapitalavkastning, kostnader	Not 9	-1 072 809	-239 369
Kapitalavkastning överförd till finansrörelsen		-18 538	-17 975
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	Not 10	-3 174 257	-602 115
Värdeminskning på placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk		-223 815	-
Rörelseresultat i andra företag än försäkringsbolag		-	-
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-8 219 427	7 424 345
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-8 219 427	7 424 345
Kapitalavkastning, intäkter		2 059	762
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen		18 538	17 975
Kapitalavkastning, kostnader		-438	-158
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		-8 199 268	7 442 924
Förändring periodiseringsfonder		-5 900	-1 761
Skatt på årets resultat	Not 12	-268 225	-260 946
ÅRETS RESULTAT		-8 473 393	7 180 217
Rapport över Totalresultat			
Moderbolag Tkr		2011	2010
Periodens resultat		-8 473 393	7 180 217
Totalresultat för perioden		-8 473 393	7 180 217

BALANSRÄKNING

TILLGÅNGAR Tkr	Moderbolag		
	2011	2010	
Placeringstillgångar			
Placeringar i koncern- och intresseföretag			
Aktier och andelar i koncernföretag	Not 14	462 925	479 239
Aktier och andelar i intresseföretag	Not 14	9 742	-
Lån till koncernföretag		1 289 915	1 046 502
Lån till intresseföretag		38 359	-
Andra finansiella placeringstillgångar			
Aktier och andelar	Not 15	21 290 685	24 461 731
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Not 17	50 108 598	39 112 841
Övriga lån	Not 18	488 348	340 911
Derivat	Not 16	723 700	951 433
		72 611 331	64 866 916
Summa placeringstillgångar		74 412 273	66 392 657
Placeringstillgångar för vilka Livförsäkringstagaren bär placeringsrisk			
Fondförsäkringstillgångar	Not 19	4 486 772	4 478 263
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar			
Livförsäkringsavsättning		438	572
Andra avsättningar			
Avsättning för skatter	Not 26	4 042	-
Fordringar			
Fordringar avseende återförsäkring		86	86
Aktuell skattefordran	Not 26	23 726	-
Övriga fordringar	Not 20	425 478	143 577
Summa fordringar		449 290	143 663
Andra tillgångar			
Kassa och bank		2 287 734	2 895 924
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränteintäkter		919 091	803 840
Summa förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		919 091	803 840
SUMMA TILLGÅNGAR		82 559 640	74 714 919

BALANSRÄKNING

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		Moderbolag	
Tkr		2011	2010
Eget kapital			
Aktiekapital, (300 000 aktier, kvotvärde 1 tkr)		300 000	300 000
Konsolideringsfond		31 168 942	24 364 271
Årets resultat		-8 473 393	7 180 217
Summa eget kapital		22 995 549	31 844 488
Obeskattade reserver			
Periodiseringsfond	Not 22	12 702	6 802
Försäkringstekniska avsättningar			
Livförsäkringsavsättning	Not 23	53 997 950	36 923 317
Avsättning för oreglerade skador	Not 24	76 648	72 810
Övriga försäkringstekniska avsättningar		6 953	6 953
Summa försäkringstekniska avsättningar		54 081 551	37 003 080
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk			
	Not 25	4 486 772	4 478 263
Andra avsättningar			
Pensioner och liknande förpliktelser	Not 37	12 369	-
Skulder			
Skulder avseende direktförsäkring		1 937	363
Derivat	Not 16	45 455	171 126
Aktuell skatteskuld	Not 26	19 716	52 744
Övriga skulder	Not 27	896 578	1 156 892
Summa skulder		963 686	1 381 125
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 28	7 011	1 161
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		82 559 640	74 714 920
Ställda panter och ansvarsförbindelser			
Eget kapital			
Panter och därmed jämförliga säkerhet för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser	Not 30	72 738 178	64 808 433
Åtagande	Not 31	1 002 971	869 450

REDOGÖRELSE FÖR FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

Tkr	Aktie- kapital	Konsoli- derings- fond	Årets resultat	Totalt Eget kapital
Moderbolag				
Ingående balans 2010-01-01	300 000	9 636 750	14 894 296	24 831 046
Föregående års vinstdisposition	-	14 894 296	-14 894 296	-
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring	-	-166 775	-	-166 775
Årets totalresultat	-	-	7 180 217	7 180 217
Utgående balans 2010-12-31	300 000	24 364 271	7 180 217	31 844 488
Ingående balans 2011-01-01	300 000	24 364 271	7 180 217	31 844 488
Föregående års vinstdisposition	-	7 180 217	-7 180 217	-
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring	-	-375 545	-	-375 545
Årets totalresultat	-	-	-8 473 393	-8 473 393
Utgående balans 2011-12-31	300 000	31 168 942	-8 473 393	22 995 549

KASSAFLÖDESANALYS

	Koncern		Moderbolag	
	2011	2010	2011	2010
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Resultat före bokslutsdispositioner ^{1) 4)}	-8 405 877	7 229 352	-8 199 268	7 442 924
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet ²⁾	15 707 853	-555 783	15 758 122	-536 863
Betald återbäring	-375 545	-166 775	-375 545	-166 775
Betald skatt	-75 722	-69 678	-329 021	-331 953
Kassaflöde från den löpande verksamheten	6 850 709	6 437 116	6 854 288	6 407 333
före förändring i tillgångar och skulder				
Förändring av placeringstillgångar, livförsäkring ³⁾	-6 448 516	-3 751 524	-6 448 516	-3 751 524
Förändring av övriga rörelsefordringar	-401 389	-95 764	-422 156	-113 819
Förändring av övriga rörelseskulder	-41 145	-834 005	-353 562	-2 365 147
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	-40 341	1 755 823	-369 946	176 843
Investeringsverksamheten				
Aktieägartillskott	-	-250	-	-250
Lån till koncernföretag	-291 515	-822 915	-291 515	-822 915
Netto investering fastigheter	-342 330	-690 215	-	-
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-633 845	-1 713 380	-291 515	-823 165
ÅRETS KASSAFLÖDE	-674 186	242 443	-661 461	-646 322
Likvida medel vid årets början⁵⁾				
Årets kassaflöde	-674 185	242 443	-661 460	-646 322
Kursdifferens i likvida medel	53 270	-83 901	53 270	-83 901
Likvida medel vid årets slut ⁵⁾	2 405 135	3 026 144	2 287 734	2 895 925
1) Betalda och erhållna räntor				
Under perioden betald ränta	22 653	21 101	5 477	7 014
Under perioden erhållen ränta	1 473 733	949 731	1 471 287	948 792
Under perioden erhållen utdelning	763 511	571 820	763 511	571 820
Summa betalda och erhållna räntor	2 259 897	1 542 652	2 240 275	1 527 626
2) Poster som inte ingår i kassaflödet				
Nedskrivningar aktier i dotterbolag	-	-	16 314	-98 416
Realiserad vinst (-) / förlust (+)	-1 617 548	-1 835 242	-1 617 548	-1 834 130
Orealiserad vinst (-) / förlust (+)	584 094	-1 416 959	540 199	-1 328 130
Valutakursvinst (-) / förlust (+)	-271 858	251 929	-271 858	251 929
Förändring av försäkringstekniska avsättningar	17 078 449	2 471 884	17 078 449	2 471 884
Övrigt	-65 284	-27 395	12 566	-
Summa poster som inte ingår i kassaflödet	15 707 853	-555 783	15 758 122	-536 863
3) Förändring av placeringstillgångar, livförsäkring				
Nettoinvestering av placeringstillgångar, livförsäkring	-6 448 516	-3 751 524	-6 448 516	-3 751 524
Summa förändring av placeringstillgångar, livförsäkring	-6 448 516	-3 751 524	-6 448 516	-3 751 524
4) Förändring av placeringstillgångar / livförsäkringstekniska avsättningar fondförsäkring, netto				
Förändring av placeringstillgångar, fondförsäkring	-6 505	-61 566	-6 505	-61 566
Förändring av försäkringstekniska avsättningar, fondförsäkring	6 505	61 566	6 505	61 566
Summa förändring av placeringstillgångar/försäkringstekniska	0	0	0	0
avsättningar fondförsäkring, netto				
5) Delkomponenter som ingår i likvida medel*				
Kassa och banktillgodohavanden	2 405 135	3 026 144	2 287 734	2 895 925

NOTER

Not 1 Redovisningsprinciper

Överensstämmelse med normgivning och lag

Koncernredovisningen är upprättad i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) och antagna av EU. Tillämpning sker även av Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 1 för koncerner. Även tillämpliga delar av Finansinspektionens föreskrifter FFFS 2008:26 och Årsredovisningslagen för försäkringsföretag tillämpas i koncernredovisningen.

KPA Pensionsförsäkring AB:s årsredovisning är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag FFFS 2008:26, och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2, Redovisning för juridiska personer. KPA Pensionsförsäkring AB tillämpar sk lagbegränsad IFRS i juridisk person och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och FFFS 2008:26. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. KPA Pensionsförsäkring AB:s koncernredovisning upprättas enligt International Financial Reporting Standards (IFRS) som har antagits av EU.

Ändrade redovisningsprinciper

Inga ändrade redovisningsprinciper föranledda av nya eller ändrade IFRS har under året påverkat företagens redovisning.

Nya eller ändrade IFRS, tillägg och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas

Ett antal nya eller ändrade standarder och tolkningsuttalanden träder ikraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nyheter eller ändringar som blir tillämpliga fr.o.m. räkenskapsår 2012 och framåt planeras inte att förtidstillämpas. Ingen av de nya eller ändrade standarderna och tolkningsuttalandena som ännu inte trätt i kraft bedöms få någon väsentlig påverkan på bolagets finansiella rapporter.

IFRS 9 Financial Instruments avses ersätta IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering senast från och med 2015. IASB har publicerat den första av tre delar som kommer att utgöra den slutliga IFRS 9. Denna första del behandlar klassificering och värdering av finansiella tillgångar. De kategorier för finansiella tillgångar som finns i IAS 39 ersätts av två kategorier, där värdering sker till verkligt värde eller upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde används för instrument som innehåller i en affärsmodell vars mål är att erhålla de kontraktuella kassaflödena; vilka ska utgöra betalningar av kapitalbelopp och ränta på kapitalbeloppet vid specificerade datum. Övriga finansiella tillgångar redovisas till verkligt värde och möjligheten att tillämpa 'fair value option' som i IAS 39 behålls. Förändringar i verkligt värde ska redovisas i resultatet, med undantag för värdeförändringar på egetkapitalinstrument som inte innehåller för handel och för vilka initialt val görs att redovisa värdeförändringar i övrigt totalresultat. Värdeförändringar på derivat i säkringsredovisning påverkas inte av denna del av IFRS 9, utan redovisas tills vidare i enlighet med IAS 39. I avvaktan på att alla delar av standarden blir färdiga har företaget ännu ej utvärderat effekterna av den nya standarden.

Företaget har inte beslutat om de nya principerna ska börja tillämpas i förtid eller från och med den 1 januari 2015.

IFRS 13 Fair Value Measurement. En ny enhetlig standard för mätning av verkligt värde samt förbättrade upplysningskrav. Standarden ska tillämpas framåttrikt på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2013 eller senare. Företaget har ännu inte gjort någon utvärdering om IFRS 13 kommer att medföra någon ändring i de metoder som idag tillämpas för värdering till verkligt värde.

Förutsättningar vid upprättande av försäkringsföretagets finansiella rapporter

KPA Pensionsförsäkring AB:s funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste tusental. Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde består av derivatinstrument, finansiella tillgångar klassificerade som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen, samt finansiella skulder i fondförsäkringar. Även fastigheter i koncernen värderas till verkligt värde.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Vid upprättande av de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS görs bedömningar och uppskattningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och antaganden används sedan för att bedöma de redovisade värdena på tillgångar och skulder som inte annars framgår tydligt från andra källor. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet. I not 34 beskrivs bedömningar och uppskattningar som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna.

De viktigaste antagandena som påverkar redovisade belopp för tillgångar och skulder är relaterade till de försäkringstekniska avsättningarna beskrivs i not 23-25. Avsättningarna kontrolleras och utvärderas löpande i det ordinarie boksluts- och prognosarbetet. Betydelsen av respektive antagande visas i känslighetsanalys i not 2, Upplysningar om risker.

Konsolideringsprinciper

Bestämmande inflytande innebär direkt eller indirekt en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Vid bedömningen av om ett bestämmande inflytande föreligger beaktas potentiella röstberättigande aktier som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras.

Koncernredovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden. Förvärvsmetoden innebär att ett förvärv av dotterföretag beaktas som en transaktion varigenom moderbolag indirekt förvärvar dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder och eventalförpliktelser.

Dotterföretag

KPA Pensionsförsäkring AB konsoliderar dotterföretag i vilka moderbolaget har ett direkt eller indirekt innehav på mer än 50 procent av röstetalet eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över styrningen av företaget och äger en andel. Bestämmande inflytande innebär direkt eller indirekt en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Vid bedömningen om ett bestämmande inflytande föreligger, beaktas potentiella röstberättigande aktier som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras. Koncernredovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden. Förvärvsmetoden innebär att ett förvärv av dotterföretag beaktas som en transaktion varigenom moderföretaget indirekt förvärvar dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder. I förvärvsanalysen fastställs det verkliga värdet på förvärvsdagen av förvärvade identifierbara tillgångar och övertagna skulder samt eventuella innehav utan bestämmande inflytande. Transaktionsutgifter, med undantag av transaktionsutgifter som är hänförliga till emission av egetkapitalinstrument eller skuldinstrument, som uppkommer redovisas direkt i årets resultat. Överförd ersättning i samband med förvärvet inkluderar inte betalningar som avser reglering av tidigare affärsförbindelser. Denna typ av regleringar redovisas i resultatet. Dotterföretags finansiella rapporter tas in i koncernredovisningen från och med förvärvstidpunkten till det datum då det bestämmande inflytandet upphör. Hela koncernens redovisningsprinciper är enhetlig. Från och med förvärvstidpunkten inkluderas i koncernredovisningen det förvärvade företagens intäkter och kostnader, identifierbara tillgångar och skulder liksom eventuell uppkommen goodwill eller negativ goodwill. Avyttrade företag inkluderas i koncernredovisningen för tiden fram till tidpunkten för avyttring. Avyttringar som leder till att bestämmande inflytande förloras men där det finns ett kvarstående innehav värderas detta innehav till verkligt värde och värdeförändringen redovisas i årets resultat.

Intresseföretag

Aktieinnehav i vilka KPA Pensionsförsäkring AB har lägst 20 och högst 50 procent av rösterna eller på annat sätt har ett betydande inflytande över den driftsmässiga eller finansiella styrningen, redovisas enligt kapitalandelsmetoden. Metoden bygger på att det bokförda värdet av aktier i intresseföretag förändras med den årliga resultatandelen. Motsvarande belopp redovisas i resultaträkningen under "Andel i intresseföretags resultat" i det icke-tekniska resultatet. Redovisade vinstandelar är ej att betrakta som disponibla för ägarkoncernen och därför sker en omföring till kapitalandelsfonden. Transaktionsutgifter, med undantag av transaktionsutgifter som är hänförliga till emission av egetkapitalinstrument eller skuldinstrument, som uppkommer inkluderas i anskaffningsvärdet. När koncernens andel av redovisade förluster i intresseföretaget överstiger det redovisade värdet på andelarna i koncernen reduceras andelarnas värde till noll. Avräkning för förluster sker även mot långfristiga finansiella mellanhavanden utan säkerhet, vilka till sin ekonomiska innebörd utgör del av ägarföretagets nettoinvestering i intresseföretaget. Fortsatta förluster redovisas inte såvida inte koncernen har lämnat garantier för att täcka förluster uppkomna i intresseföretaget. Kapitalandelsmetoden tillämpas fram till den tidpunkt när det betydande inflytandet upphör.

Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och orealiserade vinster eller förluster som uppkommer från koncerninterna transaktioner mellan koncernföretag, elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen. Orealiserade vinster som uppkommer från transaktioner med intresseföretag elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i företaget. Orealiserade förluster elimineras på samma sätt som orealiserade vinster, men endast i den utsträckning det inte finns något nedskrivningsbehov.

Utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. KPA pensionsförsäkring AB:s funktionella valuta är svenska kronor och vid värdering av tillgångar och skulder i utländsk valuta används balansdagens stängningskurser. Valutakursförändringar redovisas i resultaträkningen netto på raden "Kapitalavkastning, intäkter" respektive "Kapitalavkastning, kostnader".

Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till historiska anskaffningsvärden omräknas till valutakurs vid transaktionstillfället. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till verkliga värden omräknas till den funktionella valutan till den kurs som råder vid tidpunkten för värdering till verkligt värde.

Försäkringsavtal och investeringsavtal

KPA Pensionsförsäkring AB har genomfört en klassificering av alla avtal utifrån den försäkringsrisk de innehåller och därmed den ekonomiska påverkan som en försäkringshändelse har för bolaget. För att räknas som ett försäkringsavtal ska den ekonomiska påverkan vara betydande. Bolaget har bedömt att den ekonomiska påverkan är betydande om försäkringsrisken är minst fem procent. Även för pensionsförsäkringsavtal med försäkringsrisk mindre än fem procent som tecknas utan personlig rådgivare bedöms den ekonomiska påverkan vara betydande. Är ekonomisk påverkan försumbar räknas avtalet som ett finansiellt instrument. Klassificeringen styr dock inte om avtalen redovisas som försäkringsavtal eller delas upp på en försäkringsdel och en finansiell del, s.k. unbundling.

KPA Pensionsförsäkring AB:s bestånd som avser fondförsäkring redovisas som ett finansiellt instrument, så kallat investeringsavtal. Bolaget har valt att dela upp fondförsäkringsavtal på en försäkringsdel och en finansiell del, s.k. unbundling. Redovisning av de finansiella delarna av avtalet sker enligt IAS 39 "Finansiella instrument, redovisning och värdering" samt IAS 18 "Intäkter". Uppdelning inom försäkringsavtalet ger en tydlig redovisning som visar hur stor del av inbetalningarna som går till verksamhet med risk respektive till sparandeverksamhet. Avtal med negativ risksumma delas upp och frigjord risksumma redovisas som premie för att kunna ge arvsvinst. Valet att unbundla all fondförsäkring innebär att alla fondförsäkringsavtal kan redovisas på ett enhetligt sätt. Enligt IFRS 4 får avtal med betydande andel diskretionär del (återbäring) redovisas som försäkringsavtal. Eftersom alla bolagets avtal med traditionell förvaltning eller pensionstillägg har en betydande diskretionär del har bolaget beslutat att redovisa samtliga dessa avtal som försäkringsavtal. Sjuk- och premiebefrielseförsäkring, avgiven återförsäkring redovisas som försäkringsavtal eftersom dessa avtal alltid innehåller betydande försäkringsrisk.

Redovisning av verksamhet som redovisas som försäkringsavtal

Verksamhet som redovisas som försäkringsavtal redovisas enligt IFRS 4.

Intäktsredovisning/Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas inbetalda belopp under räkenskapsåret enligt försäkringsavtal för direkt försäkring.

Utbetalda försäkringsersättningar

Som utbetald försäkringsersättning redovisas utbetalningar till försäkringstagare under räkenskapsåret på grund av försäkringsavtal eller inträffade försäkringsskador, oberoende av när skadan inträffat.

Redovisning av verksamhet som delas upp i försäkringsdel respektive finansiell del

Fondförsäkringsavtal och avtal med villkorad återbäring delas upp i en försäkringsdel och en finansiell del (unbundling). Försäkringsdelen redovisas enligt IFRS 4 och den finansiella delen enligt IAS 39, "Finansiella instrument, redovisning och värdering" och IAS 18, "Intäkter". För avtal som delas upp på en försäkringsdel och en finansiell del redovisas in- och utbetalningar för den finansiella delen av avtalet inte som premieinkomst och försäkringsersättningar över resultaträkningen, utan istället som en förändring via balansräkningen. Avgiftsintäkter avseende de avtal som klassificerats som finansiella kontrakt redovisas dels bland premieinkomst, dels bland övriga tekniska intäkter.

Intäktsredovisning/Premieinkomst

De olika typer av avgifter som debiteras kunderna för förvaltning intäktsförs i takt med att företaget tillhandahåller förvaltningstjänster till innehavarna av avtalen. Tjänsterna tillhandahålls jämnt fördelade under avtalens löptid. Avgifter som debiteras kunderna vid specifika tillfällen, såsom exempelvis fondbyte, flytt till annan försäkringsgivare eller återköp, intäktsförs i samband med händelsen. För dödsfalls- och sjukfallsrisker tas premier ut genom inlösen av fondvärde/ försäkringskapital en gång per månad. För livsfallsrisker tas premier ut genom att hela eller delar av fondvärdet/försäkringskapitalet tillfaller bolaget vid försäkrads dödsfall. Belastning för avkastningsskatt görs genom inlösen av fondvärde/försäkringskapital.

Värdeförändring och utdelning

Verklig avkastning på tillgångar som tillhandahålls för försäkringstagarnas räkning redovisas som en värdeökning respektive värdeminskning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk, och avkastning tillförd försäkringsavtalen redovisas i resultaträkningen som en förändring i försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk.

Utbetalda försäkringsersättningar

Premiebefrielse vid sjukdom – Försäkringsersättning betalas ut genom att bolaget i försäkringstagarens ställe gör inbetalningar till avtalet. Dödsfall – Försäkringsersättning betalas ut genom att bolaget vid behov skjuter till kapital till det värde som enligt avtalet ska gälla strax efter dödsfall. Livsfall – Försäkringsersättningar betalas ut enligt avtal.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av livförsäkringsavsättning och avsättning för oreglerade skador.

Livförsäkringsavsättning

Livförsäkringsavsättningar motsvarar det förväntade kapitalvärdet av bolagets garanterade förpliktelser enligt försäkringsavtal efter avdrag för det förväntade kapitalvärdet av framtida premieinbetalningar. Kapitalvärdena beräknas med beaktande av antaganden om framtida ränta, dödlighet och andra riskmått, driftskostnader och skatter.

Livförsäkringsavsättningar och oreglerade skador som avser tjänstepensioner värderas enligt EU's tjänstepensionsdirektiv. KPA Pensionsförsäkring AB:s traditionella försäkringar klassificeras som tjänstepensioner. Det innebär att pensionsåtagandena värderas enligt så kallade aktsamma antaganden. De aktsamma antagandena beträffande ränta, dödlighet, driftkostnader och sjuklighet väljs så att de ger en realistisk bild av garanterade åtaganden gentemot de försäkrade. Försäkringstekniska avsättningar beräknas med en kassaflödesmodell. Varje transaktion diskonteras var för sig med respektive riskfria räntesats enligt Finansinspektionens föreskrift FFFS 2011:22, för motsvarande löptid.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättning för oreglerade skador ska täcka framtida kostnader för försäkringsersättningar som uppstår vid sjukdom. Avsättningen för oreglerade skador avser avsättning för inträffade men ännu inte inrapporterade skador (IBNR) som omfattar kostnader för inträffade men ännu okända skador. Beloppet är en uppskattning baserad på KPA Pensionsförsäkring AB:s historiska erfarenheter och skadeutfall.

Fondförsäkringsavsättning

Avsättning för fondförsäkring redovisas under försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagare bär placeringsrisk och motsvaras av värdet av försäkringstagarnas fondandelar.

Driftskostnader

Samtliga driftskostnader fördelas i resultaträkningen efter funktionerna skadereglering, administration och kapitalförvaltningskostnader.

Redovisning av kapitalavkastning

Kapitalavkastning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagarna bär placeringsrisken samt avkastningen på placeringstillgångar i livförsäkringsrörelsen redovisas i det tekniska resultatet. Kapitalavkastning på övriga placeringstillgångar i fondförsäkringsdelen redovisas i den icke-tekniska redovisningen.

Kapitalavkastning, intäkter

Posten Kapitalavkastning, intäkter avser avkastning på placeringstillgångar och omfattar utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter, valutakursvinster (netto), återförda nedskrivningar och realisationsvinster (netto).

Kapitalavkastning, kostnader

Under Kapitalavkastning, kostnader redovisas kostnader för placeringstillgångar. Posten omfattar kapitalförvaltningskostnader, räntekostnader, valutakursförluster (netto), nedskrivningar samt realisationsförluster (netto).

Realiserade och orealiserade värdeförändringar

För placeringstillgångar som värderas till anskaffningsvärde utgör realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde. För placeringstillgångar som värderas till verkligt värde är realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde.

För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga placeringstillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Vid försäljning av placeringstillgångar förs tidigare realiserade värdeförändringar som justeringspost under posterna Realiserade vinster på placeringstillgångar respektive Realiserade förluster på placeringstillgångar. Realiserade vinster och förluster redovisas netto per tillgångsslag. Sådana förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning. Såväl realiserade som realiserade värdeförändringar på fondförsäkringstillgångar redovisas under värdeökning alternativt värdeminskning på fondförsäkringstillgångar.

Skatt

Skattekostnaden består huvudsakligen av avkastningsskatt som baseras på standardberäkningar av avkastningen på nettotillgångar som förvaltas för försäkringstagarnas räkning. Premiebefrielseförsäkringen är inte att betrakta som pensionsförsäkring och faller därför inom ramen för inkomstskatt enligt inkomstskattelagen (IL). Avkastningsskatten redovisas i det icetekniska resultatet för koncernen och för moderbolaget som aktuell skattekostnad. Inkomstskatt förekommer i koncernen. I koncernen finns inte några temporära skillnader eller förlustavdrag som ger upphov till någon uppskjuten skatt. Livförsäkringsbolag betalar avkastningsskatt enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel. Avkastningsskatt är inte en skatt på försäkringsföretagets resultat, utan betalas av bolaget för försäkringstagarnas räkning. Värdet på de nettotillgångar som förvaltas för försäkringstagarnas räkning belastas med avkastningsskatt som beräknas och betalas varje år.

Inkomstskatter redovisas i årets resultat utom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital. Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Förmånsbestämda pensionsplaner

Redovisningen av förmånsbestämda pensionsplaner har tidigare genom ett undantag från Finansinspektionen redovisats på samma sätt som avgiftsbestämda pensionsplaner. Enligt IFRS ska förmånsbestämda planer redovisas i enlighet med IAS 19. De väsentligaste skillnaderna är hur diskonteringsräntan fastställs, att beräkning av den förmånsbestämda förpliktelsen sker utifrån nuvarande lönenivå med antagande om framtida löneökningar och att alla aktuariella vinster och förluster redovisas i övrigt totalresultat då de uppstår.

Byggnader och mark

Förvaltningsfastigheter är fastigheter som innehas i syfte att generera avkastning.

Förvaltningsfastigheter redovisas till verkligt värde i balansräkningen med värdeförändringar över resultaträkningen i koncern.

Det verkliga värdet baseras halvårsvis på värderingar utförda av oberoende värderingsmän. Vid kvartalsbokslutens första respektive tredje kvartal värderas fastigheterna internt. I koncernen redovisas förvaltningsfastigheter

till verkligt värde i balansräkningen med värdeförändringar över resultaträkningen. Det verkliga värdet fastställs genom en kombination av huvudsakligen en marknadsanpassad kassaflödeskalkyl samt avkastningsmetoden. Avkastningsmetoden är baserad på nuvärdet av beräknade framtida kassaflöden samt nuvärdet av ett beräknat restvärde för respektive fastighet. Såväl realiserade som realiserade värdeförändringar redovisas i resultaträkningen. Hyresintäkter redovisas under Kapitalförvaltning, intäkter och fastighetskostnaderna under Kapitalförvaltning, kostnader i koncernen.

Finansiella instrument

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan kundfordringar, aktier och andra egetkapitalinstrument, lånefordringar och räntebärande värdepapper, övriga finansiella placeringstillgångar samt derivat. Bland skulder och eget kapital återfinns leverantörsskulder, utgivna skuldinstrument, låneskulder samt derivat. Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då företaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiseras, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från rapport över finansiell ställning när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld. En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkningen endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

Klassificering och värdering

Finansiella instrument som inte är derivat redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader för alla finansiella instrument förutom avseende de som tillhör kategorin finansiell tillgång som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, vilka redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader.

Ett finansiellt instrument klassificeras vid första redovisningen utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades. Klassificeringen avgör hur det finansiella instrumentet värderas efter första redovisningstillfället såsom beskrivs nedan.

Derivatinstrument redovisas både initialt och löpande till verkligt värde. Värdeökningar respektive värdeminskningar samt i förekommande fall betald och upplupen ränta på derivat redovisas som nettoresultat av finansiella transaktioner.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen. Denna kategori består av två undergrupper: finansiella tillgångar som innehas för handel och andra finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori (enligt den s k Fair Value Option). Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen.

I den första undergruppen ingår derivat med positivt verkligt värde. I undergruppen finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori ingår följande placeringstillgångar: aktier och andelar, obligationer och räntebärande värdepapper, placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk samt vissa organisatoriska innehav som redovisas bland övriga finansiella placeringstillgångar.

Företaget har som princip att hänföra samtliga dessa placeringstillgångar som är finansiella instrument och som inte är aktier i dotter- eller intresseföretag till kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen därför att företaget löpande utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden.

Beräkning av verkligt värde

Följande sammanfattar de metoder och antaganden som främst använts för att fastställa verkligt värde på de finansiella instrumenten.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (t ex courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. För finansiella skulder bestäms verkligt värde utifrån noterad säljkurs. Sådana instrument återfinns på balansposterna aktier och andelar, obligationer och andra räntebärande värdepapper samt fondförsäkringstillgångar. Den största delen av företagets finansiella instrument åsätts ett verkligt värde med priser som är kvoterade på en aktiv marknad.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så tar företaget fram det verkliga värdet genom att använda en värderingsteknik. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter och företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. Värderingstekniker används för följande klasser av finansiella instrument; derivat, vissa innehav i så kallade alternativa placeringar, fond- i fondinnehav samt onoterade innehav av aktier vilka redovisas i balansposten aktier och andelar, vissa organisatoriska innehav som redovisas bland övriga finansiella placeringstillgångar samt en placering i räntebärande värdepapper som redovisas i balansposten obligationer och räntebärande värdepapper.

Aktier och andelar

Aktier och andelar värderas till verkligt värde. Aktier och andelar som är officiellt noterade värderas med hjälp av senaste officiella köpkurs, i lokal valuta.

Onoterade aktier och andelar utgörs främst av investeringsfonder. Verkligt värde för så kallade fond i fond-innehav tas fram genom att de underliggande tillgångarna i respektive fond marknadsvärderas och kurssetts. Dessa underliggande innehav är oftast noterade om det avser hedgefond i fonder och de underliggande tillgångarna värderas enligt principerna för noterade tillgångar (senaste officiella köpkurs). Värdering av fond i fond sker av extern part utsedd av fond i fond-förvaltaren.

Värdering av innehav i Private Equity-fonder sker av respektive förvaltare enligt IPEVCs (International Private Equity and Venture Capital association) regelverk. Enligt dessa principer sker värdering från anskaffningsvärde enbart om det är uppenbart att anskaffningsvärdet inte speglar det verkliga värdet.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Obligationer och andra räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde. Både svenska och utländska obligationer och andra räntebärande värdepapper med officiell handel marknadsvärderas dagligen med hjälp av senaste officiella köpkurs i lokal valuta. För instrument utan officiell handel och där tillförlitliga marknadspriser inte finns att tillgå värderas instrumentet med hjälp av allmänt vedertagna värderingsmodeller som innebär att kassaflöden diskonteras till relevant värderingskurva.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper utan officiell handel marknadsvärderas med hjälp av en yieldkurva baserad på STIBOR (för löptider upp till 9 månader) respektive swapräntor (för löptider över 1 år) samt en marknadsmässig justering med en för respektive värdepapper bedömd rimlig creditspread.

Derivat

Derivat värderas till verkligt värde. Börshandlade ränte- och aktieterminer tas upp till det verkliga värdet utifrån senast officiella köp- eller säljkurs. Ränteswappar och swaptions värderas med hjälp av yieldkurvor baserad på köp- och säljkurs för interbankräntor, FRA-räntor och swapräntor samt avseende swaptions; även volatilitetsytor. OTC-aktieindexoptioner marknadsvärderas med hjälp av Black & Scholes värderingsmodell, med marknadsdata som input. Valutaterminer värderas med hjälp av noterad köpkurs mot kronor för aktuell valuta vid värderingsdagens slut och yieldkurvor för de två valutorna för aktuell löptid. Transaktionskostnader för derivat kostnadsförs.

Övriga finansiella placeringstillgångar

För organisatoriska innehav bland övriga finansiella placeringstillgångar sker värdering antingen baserad på diskonterade framtida kassaflöden, substansvärde eller värdering utförd av extern part.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. Till denna kategori hänförs lån med säkerhet i fast egendom, övriga lån, övriga finansiella placeringstillgångar förutom de organisatoriska innehav som värderas till verkligt värde via resultaträkningen, lån lämnade till koncernföretag, övriga fordringar inklusive likvida medel samt upplupna räntetäkter. Dessa tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades vid anskaffningstidpunkten.

Kund- och lånefordran redovisas till det belopp som beräknas inflyta, det vill säga efter avdrag för osäkra fordringar.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen. Denna kategori består av två undergrupper, finansiella skulder som innehas för handel och finansiella skulder som vid första redovisningstillfället identifierats som tillhörig till denna kategori. I den förstnämnda delkategorin ingår derivat med negativt verkligt värde. Förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen. Företaget har som princip att hänföra samtliga fondförsäkringsåtaganden samt avtal med villkorad återbäring till värderingskategorin finansiella skulder värderade till verkligt värde över resultaträkningen därför att detta eliminerar den mismatch i redovisningen som annars skulle uppstå till följd av att de kopplade tillgångarna värderas till verkligt värde.

Andra finansiella skulder

Upplåning samt övriga finansiella skulder, t.ex. leverantörsskulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Nedskrivningar av finansiella instrument

Vid varje rapporttillfälle utvärderar försäkringsföretaget om det finns objektiva belägg som tyder på att en finansiell tillgång eller grupp av tillgångar är i behov av nedskrivning till följd av att en eller flera händelser (förlusthändelser) inträffat efter det att tillgången redovisas för första gången och att dessa förlusthändelser har en inverkan på de uppskattade framtida kassaflödena från tillgången eller gruppen med tillgångar. Om det finns objektiva bevis som tyder på att ett nedskrivningsbehov kan finnas så betraktas dessa tillgångar som osäkra. Objektiva bevis utgörs av observerbara förhållanden som inträffat och som har en negativ inverkan på möjligheten att återvinna anskaffningsvärdet.

Det redovisade värdet efter nedskrivningar på tillgångar tillhörande kategorin lånefordringar och kundfordringar vilka redovisas till upplupet anskaffningsvärde beräknas som nuvärdet av framtida kassaflödena diskonterade med den effektiva ränta som gällde då tillgången redovisades första gången. Tillgångar med en kort löptid diskonteras inte. En nedskrivning belastar resultaträkningen.

En finansiell tillgång har ett nedskrivningsbehov endast om objektiva belägg visar att en eller flera händelser inträffat som har en inverkan på de framtida kassaflödena för den finansiella tillgången om dessa kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt. Objektiva belägg för att en eller flera händelser inträffat som påverkar de uppskattade framtida kassaflödena är exempelvis följande:

- betydande finansiella svårigheter hos emittenten eller gäldenär,
- att långgivaren beviljat låntagaren en eftergift som en följd av dennes finansiella svårigheter och som annars inte hade övervägts,
- ett avtalsbrott, såsom uteblivna eller försenade betalningar av räntor eller kapitalbelopp,
- att det blir sannolikt att låntagaren kommer att gå i konkurs eller genomgå annan finansiell rekonstruktion och
- negativ värdeutveckling på pantsatta tillgångar.

Återföring av nedskrivningar

En nedskrivning återförs om det både finns bevis på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av det nedskrivna beloppet. Nedskrivningar av tillgångar inom kategorin lånefordringar och kundfordringar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde återförs om en senare ökning av återvinningsvärdet objektivt kan hänföras till en händelse som inträffat efter det att nedskrivningen gjordes.

Andra avsättningar

En avsättning redovisas i balansräkningen när KPA Pensionsförsäkring AB har en befintlig juridisk eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Där effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med skulden.

Pensioner och liknande förpliktelser

KPA har såväl avgiftsbestämda som förmånsbestämda pensionsplaner. Förmånsbestämda planer innebär att bolaget har en pensionsförpliktelse som grundar sig på en eller flera faktorer där utfallet i nuläget är okänt. Exempelvis kan ersättningar vara beroende av slutlön och antal år av anställning.

Avgiftsbestämda planer innebär att bolaget gör löpande inbetalningar till separata myndigheter eller fonder och ersättningsnivån är beroende av den uppnådda avkastningen på dessa investeringar. De mest betydelsefulla förmånsbaserade planerna baseras på anställningstid och den ersättning som de anställda har vid eller nära pensioneringen. KPA Pension tryggar pensionerna enligt KTP-planen i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse sedan den 1 juli. Tidigare intjänande enligt KPA-planen tryggs med försäkring och för före detta anställda i PA-KL-planen i en stiftelse.

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Som avgiftsbestämda pensionsplaner klassificeras de planer där KPAs förpliktelse är begränsad till de avgifter företaget åtagit sig att betala. I sådant fall beror storleken på den anställdes pension på de avgifter som företaget betalar till planen eller till ett försäkringsbolag och den kapitalavkastning som avgifterna ger. Följaktligen är det den anställda som bär den aktuariella risken (att ersättningen blir lägre än förväntat) och investeringsrisken (att de investerade tillgångarna kommer att vara otillräckliga för att ge de förväntade ersättningarna). Företagets förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i årets resultat i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt företaget under en period.

Förmånsbestämda pensionsplaner

Koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda planer beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av den framtida ersättning som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder; denna ersättning diskonteras till ett nuvärde. Diskonteringsräntan är räntan på balansdagen på en svensk bostadsobligation med en löptid som motsvarar koncernens pensionsförpliktelser. Beräkningen utförs av en kvalificerad aktuarie med användande av den så kallade Projected Unit Credit Method. Vidare beräknas det verkliga värdet av eventuella förvaltningstillgångar per rapportdagen. Vid fastställandet av förpliktelsens nuvärde och verkligt värde på förvaltningstillgångar kan det uppstå aktuariella vinster och förluster. Dessa uppkommer antingen genom att det verkliga utfallet avviker från det tidigare gjorda antagandet, eller genom att antagandena ändras. Aktuariella vinster och förluster redovisas som intäkt eller kostnad i övrigt totalresultat. I balansräkningen redovisat värde för pensioner och liknande förpliktelser motsvarar förpliktelsernas nuvärde vid bokslutstidpunkten, med avdrag för det verkliga värdet av förvaltningstillgångar.

När det finns en skillnad mellan hur pensionskostnaden fastställs i juridisk person och koncern redovisas en avsättning eller fordran avseende särskild löneskatt baserat på denna skillnad. Avsättningen eller fordran nuvärdeberäknas ej.

Principer för redovisning av pensioner för moderbolag beskrivs i not 36.

Pensionering i egen regi

KPA Pensionsförsäkring AB har utöver de kollektivavtalade pensioner som tryggats i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse utfäst till vissa anställda att ersätta 65 procent av lönen för dem som väljer att gå i pension från 62 års ålder. Förändring i pensionsförpliktelserna redovisas över resultaträkningen.

Skillnader mellan koncernens och moderbolagets redovisningsprinciper

Skillnaderna mellan koncernens och moderbolagets redovisningsprinciper framgår nedan. De nedan angivna redovisningsprinciperna för moderbolaget har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderbolagets finansiella rapporter, där inte annat anges.

Dotterföretag

Andelar i dotterföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdeметoden i förekommande fall efter avdrag för erforderliga nedskrivningar.

Aktieägartillskott

Företaget redovisar aktieägartillskott i enlighet med uttalandet från Rådet för finansiell rapportering (UFR 2). Aktieägartillskott förs direkt mot eget kapital hos mottagaren och aktiveras i aktier och andelar hos givaren.

Not 2 Upplysning om risker

Risk och riskhantering är en central del av verksamheten i försäkringsföretag. Denna not omfattar en beskrivning av KPA Pensionsförsäkring AB:s (publ) riskhantering samt kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker, finansiella risker, operativa risker, affärsrisker, strategiska risker, ryktesrisker och compliancerisker.

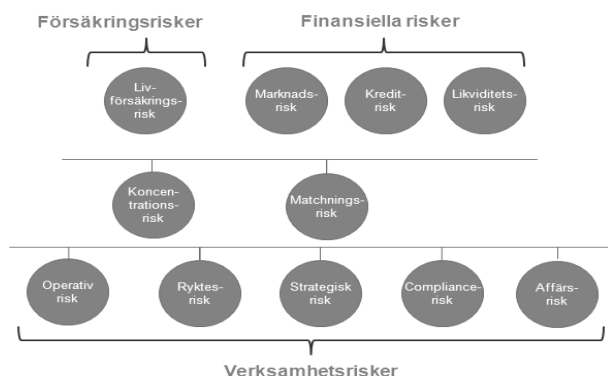
Övergripande riskhantering

Förmågan att identifiera, förebygga och hantera risker blir allt viktigare för ett företag. Riskhanteringen ger åtgärdsberedskap samt möjlighet att planera och genomföra aktiviteter för att öka möjligheterna att nå företagets mål. Risker som hanteras på rätt sätt kan leda till nya möjligheter och värdeskapande medan risker som inte hanteras rätt kan leda till skador och stora kostnader. Folksam, och tillika KPA Pensionsförsäkring AB:s, risker hanteras på samma enhetliga och övergripande synsätt som inom hela Folksam vilket utgår ifrån en helhetssyn på risksituationen. Syftet med riskhanteringen är att fånga alla väsentliga risker som är förknippade med organisationen och dess verksamhet i både nutid och framtid.

- Genom god riskhantering får styrelse och VD en allsidig och saklig bild av den totala risksituationen, vilket ökar förståelsen och kunskapen om riskerna och möjligheterna att nå målen.
- Genom att bedriva den övergripande riskhanteringen på ett enhetligt och strukturerat sätt ökar förståelsen och kunskapen i företaget om de risker och möjligheter som berör organisationen.
- Genom riskhanteringen kan risknivån påverkas och anpassas så att kapitalbasen är tillräcklig i förhållande till risksituationen samt att även avvikelser i det förväntade ekonomiska resultatet kan begränsas.

KPA Pensionsförsäkring AB är exponerat mot olika risker, vilka påverkar företagets finansiella ställning, resultat och måluppfyllelse.

Dessa risker delas, på aggregerad nivå, in i riskkategorier enligt riskkartan på bilden nedan:



För att beskriva riskhanteringen i risknoten har avsnitten delats in i Försäkringsrisker, Finansiella risker och Verksamhetsrisker.

Riskhanteringsprocessen

KPA bolagen riskhanteringsprocess utgör en viktig beståndsdel av den övergripande riskhanteringen. Riskhanteringsprocessen utgör ett stöd i avvägningen mellan risktagande och möjlighet att nå uppsatta mål och är därmed en viktig del av den övergripande riskhanteringen. Riskhanteringsprocessen omfattar att identifiera, värdera, hantera, övervaka och rapportera alla väsentliga risker.

Identifiera

Ett enhetligt och systematiskt sätt används för att identifiera och kartlägga risker i enlighet med företagets riskkategorisering. Identifieringen av risker syftar till att upptäcka och klargöra alla väsentliga risker en organisation är utsatt för på både kort och lång sikt. Identifierade risker ska beskrivas, registreras och kategoriseras. Till samtliga risker kopplas också uppgifter om vilka enheter och vilka bolag som berörs. Alla identifierade risker tilldelas en riskägare och åtgärder tas fram för att hantera och förebygga riskerna.

Värdera

Företaget ska alltid sträva efter att värdera identifierade risker. För att risker ska kunna aggregeras till en bild över den totala risksituationen (dvs, riskprofilen) behöver riskerna värderas. Risker ska värderas på ett enhetligt sätt och, där så är möjligt, kvantifieras med vedertagna mätmetoder.

Risker kan värderas mer eller mindre precist och noggrant, och beroende på risktyp är värderingen kvantitativ (mätning) eller kvalitativ (bedömning). Med kvantitativ värdering (mätning) avses en skattning som är en numerisk beräkning eller överslagskalkyl. Med kvalitativ värdering (bedömning) avses en bedömning som är en översiktlig skattning av riskens påverkan. Den kvalitativa bedömningen kan exempelvis utgå från en värdering av risken från två perspektiv, dels vilken påverkan händelsen får om den inträffar samt vilken sannolikheten är att händelsen inträffar. Trafikljuset, som är Finansinspektionens verktyg för mätning av risker, används också som en metod för att värdera försäkrings- och finansiella risker (marknadsrisk och kreditrisk). För att beräkna hur mycket kapital företaget måste hålla enligt Trafikljuset för att täcka sina risker utförs ett antal fördefinierade stressscenarier. De olika scenarierna ger upphov till det totala kapitalkravet på företaget och sätts i relation till företagets kapitalbuffert.

Hantera

Vilken typ av hantering av risker som är aktuell är avhängigt av riskens natur, men gemensamt är att det ska finnas t ex regelverk, processer och kontrollaktiviteter. Som en del av hantering av risker planeras och genomförs åtgärder för att styra eller begränsa risken. Det är verksamhetens och företagsledningens ansvar att prioritera de åtgärder som planerats utifrån den nytta de kommer att medföra för organisationen. Alternativet för hanteringen bör väljas baserat på den förväntade kostnaden för införandet samt de förväntade fördelarna. Alternativen vid beslutet om hanteringen av risken är att antingen acceptera risken, bevaka risken eller reducera risken. Effektiviteten i riskhanteringen uttrycks genom effekten av de föreslagna åtgärderna, såsom om risken kommer att elimineras eller i vilken grad den minskar.

Övervaka

Övervakning innefattar den dagliga/löpande bevakningen av riskerna och deras åtgärder, samt att riskerna till exempel ligger inom fastställda limiter. Det förutsätts att nödvändiga processer och rutiner skapas av verksamheten för att följa upp riskarbetet. Det är den operativa verksamheten som ansvarar för att se till att åtgärder och risker kontinuerligt övervakas.

Rapportera

Samtliga väsentliga risker som är förknippade med organisationen och dess verksamhet, i både nutid och framtid, ska löpande rapporteras till styrelse och VD, i såväl moder- som dotterbolag, för att ge en allsidig och saklig bild över den totala risksituationen. Rapportering av den aggregerade risksituationen sker genom skriftliga riskrapporter. Riskerna, liksom de åtgärder som är knutna till dessa, följs kontinuerligt upp. Gemensamma uppföljningar sker också för att få avstämningar av risksituationen.

Organisation och ansvarsfördelning

Organisation och ansvar

För att tydliggöra styrning av verksamheten och ansvar för riskhantering och riskkontroll har en uppdelning i tre ansvarslinjer gjorts.

Ansvarslinjer

Den första ansvarslinjen utgörs av enheter, moder- och dotterbolag samt utlagd verksamhet. Med detta menas att den första ansvarslinjen ansvarar för att leda verksamheten så att de av styrelsen fastställda målen uppfylls, äger och hanterar risker, dvs ansvarar för riskhanteringsaktiviteter såsom att identifiera, värdera och hantera risker, uppföljningar av riskhanteringsaktiviteterna samt ansvarar för regelefterlevnad.

Den andra ansvarslinjen utgörs av styrnings- och kontrollfunktioner. Den andra ansvarslinjen stödjer, rådger och följer upp den första ansvarslinjen utifrån intern styrning och kontroll. Med detta menas att den andra ansvarslinjen bland annat:

- etablerar och upprätthåller regelverk inklusive principer och ramverk för intern styrning och kontroll
- ansvarar för att ha en övergripande och aggregerad bild av risksituationen, inklusive internkontroll avseende styrning, riskhantering och regelefterlevnad
- stödjer och rådger den första ansvarslinjen i tolkning, implementering och efterlevnad av regelverk inklusive principer och ramverk
- granskar och följer upp den första ansvarslinjen
- rapporterar till styrelse, VD och andra intressenter

Den tredje ansvarslinjen inom företaget utgörs av internrevision. Internrevisionen granskar och utvärderar, på styrelsens uppdrag, den interna styrningen och kontrollen inklusive riskhantering.

Ansvar och roller

Ansaret för Folksam, och tillika KPA Pensionsförsäkring AB:s, riskhantering är fördelat och strukturerat på följande sätt:

Styrelsen

Det är styrelsens ansvar att se till att ett företags risker hanteras och kontrolleras på ett tillfredställande sätt. Styrelsen fastställer de riktlinjer som ska gälla för riskhantering och intern kontroll.

Revisionsutskott

Styrelsen för moderbolaget Folksam ömsesidig livförsäkring har inom sig utsett ett revisionsutskott. Revisionsutskottet har till huvuduppgift att bistå styrelsen med att fullgöra dess skyldigheter och ansvar vad gäller att säkerställa den finansiella redovisningen och bedöma intern styrning och kontroll inklusive riskhantering för moderbolaget och dotterbolagen. Inom riskområdet har utskottet bland annat till uppgift att utvärdera:

- den interna styrningen och kontrollen
- väsentliga risker
- den interna revisionsprocessen

Vd

Vd ansvarar för att det finns interna regler och ansvariga för riskhantering och riskkontroll. Vd ansvarar också för att se till att hantering och uppföljning görs enligt dessa regler.

Riskkommittén

Riskkommitténs ansvar är att vara rådgivande inom frågor som berör riskhantering, såsom riskkategorisering och riskhanteringsprocess samt tillstyrka den aggregerade riskrapporten för företaget.

Riskavdelningen

Riskavdelningen ansvarar för genomförandet av den övergripande riskstyrningen samt att säkerställa en ändamålsenlig och effektiv riskhantering och oberoende riskkontroll. Riskavdelningen ska vara stödjande och rådgivande i frågor avseende en gemensam ändamålsenlig och effektiv riskhantering, i enlighet med en god intern styrning och kontroll.

Riskavdelningen ska se till att det åtminstone finns en riskansvarig för varje företag (Risk Manager) som står under Finansinspektionens tillsyn samt för varje riskkategori (Riskkategoriansvarig).

Risk Manager

Risk Manager ansvarar för att företagsövergripande säkerställa en ändamålsenlig och effektiv riskhantering och oberoende riskkontroll. Risk Manager ska vara stödjande och rådgivande i frågor avseende riskhantering som en del av den interna styrningen och kontrollen.

Riskkategoriansvarig

Riskkategoriansvarig ansvarar för att säkerställa och skapa förutsättningar för en ändamålsenlig och effektiv riskhantering och oberoende riskkontroll för respektive riskkategori.

Chefaktuarien

Chefaktuarien ansvarar för värderingen av försäkringsåtagandena och arbetar fram och föreslår:

- förändringar i försäkringstekniska riktlinjer
- förändringar i reservsättningsinstruktionen

Generellt om påverkan av riskerna

Finansiella risker och försäkringsrisker är de risker som påverkar KPA Pensionsförsäkring AB mest. Aktiekursrisken och den sammanlagda ränterisken i balansräkningen (placeringar och FTA) analyseras löpande exempelvis i form av den så kallade trafikljusmodellen (vad händer med företagets kapitalbas om till exempel räntan går upp eller ner eller om värdet på aktieportföljen ändrar sig). För fondförsäkringsprodukter ligger den finansiella risken hos den som sparar. För KPA Pensionsförsäkring AB:s traditionella pensionsförsäkringar och fondförsäkringar är försäkringsriskerna förhållandevis begränsade, då försäkringsmomentet i försäkringen är liten sett i relation till sparanddelen.

Den största försäkringsrisken är risken att antaganden om livslängd avviker från verkliga förhållanden. Operativa, ryktes- och strategiska risker påverkar generellt sett inte balans- och resultaträkningar i lika stor utsträckning, även om en enskild risk kan påverka mer än andra. Nedan följer en fördjupning inom respektive riskkategori.

Försäkringsrisker

Försäkringsrisker i KPA Pensionsförsäkring AB finns i riskkategorin **livförsäkringsrisk**. Inom riskkategorin finns en indelning i risktyper:

- **Teckningsrisk**, definierat som risken för förlust pga otillräcklig premie till följd av ogynnsamt utfall av tillämpade antaganden.
- **Avsättningsrisk**, definierat som risken för förlust pga otillräckliga avsättningar till följd av ogynnsamt utfall av tillämpade antaganden.
- **Risk vid fördelning av överskott**, definierat som risken för oskälig fördelning av överskott till följd av ogynnsamt utfall av tillämpade antaganden.

Koncentrationsrisk, dvs risken för koncentrationer av risk på tillgångs- eller skuldsidan som kan leda till förluster eller negativ resultatutveckling vid ogynnsamma marknadsförhållanden eller händelser, är också tillämplig vid beskrivningen av försäkringsrisker.

Hantering av försäkringsrisker

Hantering och värdering av försäkringsrisker är grundläggande för alla försäkringsbolag. Korrekt hantering av riskerna tryggar KPA Pensionsförsäkring AB:s långsiktiga lönsamhet. Det är även viktigt att säkerställa att reservavsättningarna är tillräckliga och att fördelningen av överskott mellan försäkringar är skälig. Risker liksom principer och verktyg för riskhantering skiljer sig åt för olika typer av försäkringskontrakt. Försäkringsriskerna i KPA Pensionsförsäkring AB beskrivs med följande indelning:

- Livförsäkring
 - Sparandeförsäkring
 - Traditionell pensionsförsäkring
 - Fondförsäkring
 - Riskförsäkring
 - Sjuk- och premiebefrielseförsäkring
 - Dödsfallsförsäkringar (familjepensioner/efterlevandepensioner)

KPA Pensionsförsäkring AB:s försäkringar klassificeras som tjänstepensionsförsäkringar. Detta innebär att KPA Pensionsförsäkring AB använder aktsamma antaganden vid värdering av företagets åtaganden enligt Tjänstepensionsdirektivet som infördes 2006.

De aktsamma antagandena beträffande ränta, dödlighet, driftkostnader och sjuklighet väljs så att de ger en realistisk bild av företagets garanterade åtaganden gentemot de försäkrade.

Det generella interna styrningsverktyget när det gäller prissättning av försäkringsrisker och reservavsättningar är de försäkringstekniska riktlinjerna som beslutas av företagets styrelse. Av dessa framgår bland annat vad som ska gälla för de antaganden som används vid bestämning av premier och avsättning av reserver.

KPA Pensionsförsäkring AB:s styrelse fastställer även reservsättningsinstruktion. Reservsättningsinstruktionen behandlar bland annat vilka reserver som bör fastställas för de olika delarna av försäkringsverksamheten.

Sparandeförsäkring

Teckningsrisk

Livförsäkringsrisken vid tecknandet är risken att dödligheten och/eller länglevnaden underskattas i de antaganden som används för premieberäkning. Driftkostnadsrisken vid tecknandet är risken att driftkostnaderna underskattas i de antaganden som används för premieberäkning.

En annan risk är att den garanterade räntan är för hög i förhållande till ränteutvecklingen. Konsekvensen av för hög garanterad ränta kan bland annat bli att kapitalavkastningen inte täcker garantin. Riskerna hanteras genom att de antaganden som används vid premiesättningen löpande ses över.

KPA Pensionsförsäkring AB:s försäkringsverksamhet är inriktad på stora kollektiv. Inom ett och samma kollektiv adderas en stor mängd oberoende risker vilket ger en riskutjämning och minskar riskerna vid tecknandet. Med koncentrationsrisk menas risken för otillräcklig riskutjämning på grund av för litet kollektiv eller skevt urval. Eftersom kollektivavtalade försäkringar innebär stora kollektiv så blir risken för skevt urval liten.

Avsättningsrisk

Livförsäkringsrisken vid reservsättning är risken att dödligheten och/eller länglevnaden underskattas i de antaganden som används för att beräkna reserver. Driftkostnadsrisken vid reservsättning är risken att driftkostnaderna underskattas i de antaganden som används för att beräkna reserver. Med annullationsrisk avses risken för att beräknade reserver inte är tillräckliga vid flytt eller premieannullationer.

Konsekvensen av felaktiga reservsättningsantaganden för beståndet med traditionell livförsäkring blir att reserverna inte är tillräckliga för att motsvara försäkringsåtagandena. Riskerna hanteras genom utvecklade aktuariella metoder och genom kontinuerlig uppföljning av antaganden. Annullationsrisken hanteras även genom aktiva kundkontakter och genom produktutveckling. Vid flytt kan en avgift tas ut. Risken i avsättningarna för fondförsäkring är mycket begränsad för företaget eftersom försäkringstagaren står den finansiella risken.

Risker vid fördelning av överskott

Enligt Försäkringsrörelselagen (2010:2043) ska fördelning av överskott styras av försäkringarnas bidrag till överskottet, om inte annat följer av bolagsordningen eller försäkringsvillkoren. Försäkringsrisker vid överskottshantering finns både i samband med hur mycket överskott som fördelas på kundernas försäkringar som återbäring (återbäringsantaganden avseende dödlighet/länglevnad, driftkostnader, ränta och skatt) och i samband med hur utbetalning av överskott fördelas över tiden (prognosantaganden avseende dödlighet/länglevnad, driftkostnader, ränta och skatt). Annullationsrisken i samband med överskottshantering är risken att felaktigt överskott utbetalas i samband med flytt, eller slutbetalning.

Konsekvensen av felaktig överskottshantering är en oskälig fördelning av överskott mellan olika försäkringar.

KPA Pensionsförsäkring AB har valt att fördela ut avkastningen kvartalsvis i efterskott vilket ger en rättvis fördelning av överskott. Metoden medför att kollektiv konsolideringsnivå för traditionell premiebestämd pensionsförsäkring alltid ligger runt 100 procent. Riskerna vid fördelning av överskott hanteras genom löpande översyn av försäkringstekniska riktlinjer.

Risikförsäkring

Teckningsrisk

Livförsäkringsrisken vid tecknandet av dödsfallsförsäkring är risken att dödligheten underskattas i de antaganden som används för premieberäkning. Livförsäkringsrisken vid tecknandet av sjukförsäkring är risken att insjuknandet underskattas och/eller att tillfrisknandet eller dödligheten överskattas i de antaganden som används för premieberäkning. Driftskostnadsrisken vid tecknandet för både dödsfallsförsäkring och sjukförsäkring är risken att driftskostnaderna underskattas i de antaganden som används för premieberäkning.

Konsekvensen av felaktiga premieantaganden blir att premien inte täcker försäkringens skade- och driftskostnader. Riskerna hanteras genom årlig analys av dödlighet, sjuklighet och driftskostnader, som grund för eventuella beslut om premieförändringar.

Koncentrationsrisk är risken för otillräcklig riskutjämning på grund av för litet kollektiv eller skevt urval. Risken hanteras genom ett aktivt arbete för att åstadkomma blandade bestånd. Koncentrationsrisken hanteras även genom hälsokrav i samband med tecknande av försäkring med dödsfallsrisk eller sjuklighetsrisk. KPA Pensionsförsäkring AB försäkrar huvudsakligen kollektivavtalade pensioner. Kravet är att de försäkrade ska vara fullt arbetsföra.

Alla risker som är klassificerade som olycksfall, invaliditet och dödsfall täcks av ett katastrofåterförsäkringskontrakt.

Avsättningsrisk

Livförsäkringsrisken vid reservsättning av dödsfallsförsäkring är risken att dödligheten underskattas i de antaganden som används för att beräkna reserver. Livförsäkringsrisken vid reservsättning av sjukförsäkring är risken att insjuknandet underskattas och/eller att tillfrisknandet eller dödligheten överskattas i de antaganden som används för att beräkna reserver. Driftskostnadsrisken vid reservsättning för både dödsfallsförsäkring och sjukförsäkring är risken att driftskostnaderna underskattas i de antaganden som används för att beräkna reserver. Med felaktiga reservsättningsantaganden räcker inte reserverade skadekostnader och driftskostnader till för behandling och utbetalning av de skador - rapporterade eller ej rapporterade - som inte slutreglerats. Riskerna vid beräkning av reserver hanteras genom att modeller och antaganden löpande ses över.

Ändrade lagar eller regler kan innebära att den framtida skadeutvecklingen skiljer sig från den historiska. Detta, liksom förändringar i sjukligheten över tiden, försvårar bedömningen av framför allt sjuklighetsriskerna.

I samband med skadereglering av dödsfall och sjuklighet sker också riskbedömning, framför allt av så kallade oriktiga uppgifter eller av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen.

Känslighet för risker hänförliga till försäkringsavtal

I tabellen visas hur de försäkringstekniska avsättningarna skulle förändras om dödligheten, sjukligheten eller annullationerna förändrades. Tabellen visar känsligheten i KPA Pensionsförsäkring AB:s totala avsättningar, för såväl sparandeförsäkring som riskförsäkring. De försäkringstekniska avsättningarnas känslighet för ränteförändringar framgår av avsnittet om finansiella risker. Dödssannolikheten antas minska med 20 procent. En minskad dödssannolikhet innebär minskade avsättningar för riskförsäkringar och ökade avsättningar för sparandeförsäkringar. I tabellen visas det sammanvägda resultatet.

Sjukligheten stressas genom att

- ettårssannolikheten för insjuknande ökas med 50 procent
- sannolikheten att sjukfall upphör minskas med 20 procent

Annullationer ökas med 20 procent.

Reservavsättningen för framtida driftskostnader ökas med 10 procent.

Analyserna är gjorda utan hänsyn till eventuella korrelationer mellan antaganden.

Mkr	Avsättningar		Eget Kapital
	brutto	Resultat före skatt	
Försäkringstekniska avsättningar 2011-12-31	54 082		
Dödlighet	56 185	-2 103	-2 095
Sjuklighet	54 178	-96	-96
Annullationer	54 086	-4	-4
Kostnadsinflation	54 106	-24	-24
Försäkringstekniska avsättningar 2010-12-31	37 003		

Dödlighet	38 109	-1 106	-1 101
Sjuklighet	37 099	-96	-96
Annullationer	37 007	-4	-4
Kostnadsinflation	37 025	-22	-22

Koncentrationer av försäkringsrisk

KPA Pensionsförsäkring AB:s försäkringsportfölj består till stor del av ålderspensionsförsäkringar. Det är en stor övervikt av anställda framför pensionstagare. Den främsta risken för dessa försäkringar är att åtagandena är långa och därmed känsliga för variationer av räntan. De flesta försäkringar tecknas med återbetalningsskydd. Det gör att dödlighetsrisken minskar.

Pensions- Kapital mkr	Förmånsbestämd traditionell försäkring	Premiebefrielse och sjuk- försäkring	Avgiftsbestämd traditionellförsäkring		Fond- försäkring	Total
			Med åter betalnings- skydd	Utan åter- betalnings- skydd		
2011						
Ålder						
- 34 år	26	2	6 033	144	125	6 330
35 - 49 år	991	47	21 324	856	1 656	24 874
50 - 64 år	5 683	184	24 876	2 520	2 695	35 958
65 - år	6 446	-	4 716	2 743	11	13 916
	13 146	233	56 949	6 263	4 48781 078	
2010						
Ålder						
- 34 år	34	-	5 143	131	135	5 443
35 - 49 år	1 032	33	18 917	798	1 767	22 547
50 - 64 år	5 630	166	22 552	2 342	2 565	33 255
65 - år	5 596	-	3 780	2 262	11	11 649
	12 292	199	50 392	5 533	4 478	72 894

Finansiella risker

Finansiella risker omfattar riskkategorierna marknadsrisk, kreditrisk, koncentrationsrisk, likviditetsrisk och matchningsrisk.

Riskkategorin marknadsrisk definieras som risken för att nettovärdet av tillgångar och skulder minskar till följd av förändringar i marknadspriser. Inom **marknadsrisk** finns risktyperna:

- **Ränterisk**, definieras som risken för att nettovärdet av tillgångar och skulder minskar till följd av förändringar i marknadsräntor.
- **Aktiekursrisk**, definieras som risken för att nettovärdet av tillgångar och skulder minskar till följd av aktiekursförändringar.
- **Fastighetspriserisk**, definieras som risken för att nettovärdet av tillgångar och skulder minskar till följd av förändringar av priset på fastigheter.
- **Valutakursrisk**, definieras som risken för att nettovärdet av tillgångar och skulder minskar till följd av ändrade valutakurser.
- **Övrig marknadsrisk**, definieras som risken att nettovärdet av tillgångar och skulder minskar till följd av marknadsförändringar som ej omfattas av andra marknadsrisker.

Riskkategorin **kreditrisk** delas upp i risktyperna:

- **Spreadrisk**, risken för att räntebärande placeringar med kreditrisk förlorar i värde till följd av förändringar av spreaden mot riskfria placeringar.
- **Motpartsrisk**, Risken för att en motpart inte kan fullgöra sina åtaganden och att eventuella säkerheter inte täcker fordran vilket leder till kreditförluster.

Med **koncentrationsrisk** avses risken för koncentrationer av risk på tillgångs- eller skuldsidan som kan leda till förluster eller negativ resultatutveckling vid ogynnsamma marknadsförhållanden eller händelser. Koncentrationsrisken kan vara tillämplig i flera riskkategorier.

Med **likviditetsrisk** avses risken för att inte kunna infria sina betalningsförpliktelser vid förfallotidpunkten utan att kostnaden för att erhålla betalningsmedel ökar avsevärt.

Riskkategorin **matchningsrisk** definieras som risken att nettot av bolagets tillgångar och skulder minskar till följd av att tillgångarnas sammansättning inte motsvarar skuldernas kan vara tillämplig i flera riskkategorier. Matchningsrisk kan vara tillämplig i flera riskkategorier.

Hantering av finansiella risker

Styrelsen har det yttersta ansvaret för förvaltningen av företagets tillgångar och anger ramar och riktlinjer för verksamheten. Vd ansvarar för förvaltningen av företagets tillgångar inom de ramar och anvisningar som styrelsen givit samt för översynen av placeringsriktlinjerna. Finanskommittén är vd:s forum för uppföljning av tillgångsförvaltningen och beslut rörande riskstyrningen.

Kapitalförvaltningen är organiserad så att kapitalförvaltningen svarar för den löpande finansiella riskstyrningen och föreslår placeringsinriktning. Avdelningen svarar även för all derivathantering med syfte att styra risknivån i företaget på en övergripande nivå. Avdelningen för ansvarsfullt ägande ansvarar för bolagsstyrning, miljö- och etikanalys och företagets etiska placeringsregler. Förvaltningen av direktägda fastigheter och alternativa placeringar hanteras av två separata avdelningar. Avdelningen för alternativa placeringar svarar även för förvaltningen av indirekt ägda fastigheter. Löpande aktie- och ränteförvaltning samt värdepappersadministration sköts av Swedbank Robur.

I syfte att skapa en oberoende riskkontroll har uppföljningen organiserats enligt följande:

- Kapitalförvaltningen ansvarar för att föreslå placeringsstrategi för styrelsen och för löpande kapitalförvaltning.
- Chefen för Compliance är huvudansvarig för att uppföljning sker på daglig basis enligt de limiter som fastställts av styrelsen i placeringsriktlinjer, placeringsreglementen och fondbestämmelser och för att rapportering sker av överträdelser till styrelser och vd.
- Swedbank Robur ansvarar för daglig kontroll av gällande placeringsbestämmelser samt att resultatet av utförd kontroll rapporteras till Complianceavdelningen, Riskavdelningen och kapitalförvaltningen.

Förvaltningsprinciper

Målet för förvaltningen av tillgångarna är att uppnå högsta möjliga reala avkastning under gällande risk- och placeringsrestriktioner. Det ska som minimum innebära en årlig real avkastning på i genomsnitt tre procent, mätt över en period som motsvarar försäkringsavtalens genomsnittliga löptid. KPA Pensionsförsäkring AB lägger stor vikt vid tryggheten i pensionssparandet. Styrelsen har formulerat att risknivån i företaget inte får vara högre än att grönt ljus erhålls i Finansinspektionens trafikljusmodell. Visionen är att bidra till ett långsiktigt och hållbart samhälle där individen känner trygghet. Ett steg i arbetet mot denna vision är att KPA Pensionsförsäkring AB ställer etiska krav på de företag där placeringar görs.

Principer för val av placeringsinriktning

Indata utgörs bland annat av tillgångarna, skulderna och deras egenskaper - såsom förväntad avkastning, risk och korrelation, samt prognoser för försäkringsrörelsens utveckling. Optimeringen av den totala tillgångsportföljen görs med utgångspunkten att företaget ska tåla att utvecklingen på finansmarknaderna blir mycket svag. Uppfyllandet av de legala restriktionerna om skuldtäckning och solvens har högsta prioritet vid valet av placeringsinriktning. Därtill ska särskild hänsyn tas till Finansinspektionens trafikljusmodell. Först därefter ska företagets interna riskpreferenser och affärsmål tas i beaktande. Den placeringsinriktning som fastställs tjänar sedan som utgångspunkt för tillgångsförvaltningen. Förvaltarna får, inom vissa ramar, avvika från den placeringsinriktningen om det bedöms vara gynnsamt för avkastningen.

Portföljstruktur

Den totala tillgångsportföljen i KPA Pensionsförsäkring AB är sammansatt av fem delportföljer: aktier, räntor, fastigheter, alternativa placeringar och säkringsinstrument. Säkringsinstrument är placeringar vars huvudsyfte är att matcha placeringsrisker i åtagandena, t ex en ränteswap för att reducera balansräkningens räntekänslighet.

Kredit- och motpartsrisk

Företaget har som policy att endast tillåta placeringar i värdepapper med hög kreditvärdighet. Kredit-/motpartsriskerna i denna del av verksamheten bedöms därför vara små. Kreditriskexponeringen (efter avdrag för värde av säkerheter) som företaget är exponerat för i olika klasser av finansiella tillgångar framgår av nedanstående tabell.

Maximal kreditexponering (tkr)

2011-12-31

Tillgångsklass	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	50 108 598	-	50 108 598
Övriga lån	488 348	-	488 348
Derivat	723 700	-	723 700
Upplupna ränteintäkter	919 091	-	919 091

Kreditkvalitet på klasser av finansiella tillgångar, mkr

	AAA	AA	A	BB	BBB	Ingen rating	Totalt
Räntebärande tillgångar	47 204	1 367	1 305	-	177	22	50 075
Övriga lån						389	389
Totalt	47 204	1 367	1 305	-	177	411	50 464
Räntebärande tillgångar och övriga lån %	93,54	2,71	2,59	-	0,35	0,82	100

2010-12-31**Tillgångsklass**

	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	39 112 841	-	39 112 841
Övriga lån	340 911	-	340 911
Derivat	951 432	-	951 432
Upplupna ränteintäkter	803 840	-	803 840

2010-12-31**Kreditkvalitet på klasser av finansiella tillgångar, mkr**

	AAA	AA	A	BB	BBB	Ingen rating	Totalt
Räntebärande tillgångar	37 289	682	92	-	175	268	38 506
Räntebärande tillgångar %	96,84	1,77	0,24	-	0,46	0,7	100

Koncentrationsrisk

Koncentrationsriskerna bedöms i relation till marknadsriskerna vara små för företaget. Dels genom de krav på kreditvärdighet som ställs för att en investering ska kunna ske och dels genom den diversifiering som ges genom företagets placeringssinriktning. Att placeringarna som huvudregel ska kunna användas för skuldteckning innebär att risken för allt för stora enhandsengagemang hålls låg.

Per 2011-12-31 hade företaget följande stora exponeringar, (för räntebärande värdepapper, aktier, derivat och övriga finansiella placeringstillgångar).

Väsentliga koncentrationer av kreditrisk**2011-12-31**

Emittent	Belopp
Swedbank	9 628 331
Svenska Handelsbanken	8 650 881
Nordea	5 396 737
SBAB	1 920 372
S E Banken	1 601 454
Hennes & Mauritz	1 282 981
Ericsson	1 122 995
Atlas Copco	802 640
Goldman Sachs	727 533
Landshypotek	702 347
Summa	31 836 271

varav säkerställda bostadsobligationer

Emittent	Belopp
Svenska Handelsbanken	8 208 213
Swedbank	7 159 509
Nordea	4 651 668
SBAB	1 920 372
SEB	1 234 598
Landshypotek	702 347

2010-12-31

Emittent	Belopp
Swedbank	7 973 401
Svenska Handelsbanken	7 205 050
Nordea	5 152 812
SBAB	2 184 698
S E Banken	1 667 323
Hennes & Mauritz	1 296 235
Ericsson	1 243 218
Atlas Copco	913 609
Landshypotek	786 183
Sandvik AB	739 361
Summa	29 161 890

varav säkerställda bostadsobligationer

Emittent	Belopp
Svenska Handelsbanken	6 582 289
Swedbank	4 828 336
Nordea	4 206 885
SBAB	2 184 698
SEB	1 121 988
Landshypotek	786 183

Likviditetsrisker

Företagets likviditetsrisk anses vara av ringa betydelse i den totala riskbilden. Genom att tillgångarna i huvudsak placeras i marknadsnoterade värdepapper med hög likviditet säkerställer placeringsstrategin att mängden likvida tillgångar med betryggande marginal överstiger företagets förväntade betalningsförpliktelser.

På balansdagen utgjorde noterade värdepapper 67 556 kkr varav innehav i räntebärande placeringar utgivna av svenska staten 20 487 kkr.

Marknadsrisker**Ränterisk**

Följande tabell illustrerar hur företaget är exponerat för ränterisk utifrån räntebärande tillgångar och skulders räntebindningstid.

2011-12-31

Räntebindningstider för tillgångar och avsättningar	Ränteexponering, mkr	0-5 år	5 - 15 år	15 år-	Totalt
Tillgångar					
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		32 378	15 617	2 080	50 075
Andra räntebärande finansiella instrument		2 159	31	196	2 386
Övriga lån		389			389
		34 926	15 648	2 276	52 850
Avsättningar					
Försäkringstekniska avsättningar		7 105	13 820	33 157	54 082
Differens tillgångar och avsättningar		27 821	1 828	-30 881	-1 232

2010-12-31

Räntebindningstider för tillgångar och avsättningar	Ränteexponering, mkr	0-5 år	5 - 15 år	15 år-	Totalt
Tillgångar					
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		27 444	9 872	1 190	38 506
Andra räntebärande finansiella instrument		-1 107	3 716	119	2 727
		26 337	13 588	1 309	41 234
Avsättningar					
Försäkringstekniska avsättningar		5 897	11 059	20 047	37 003
Differens tillgångar och avsättningar		20 440	2 529	-18 738	4 231

Känslighetsanalys – ränterisk

Riskparameter (mkr)	2011	2010
Värdeökning räntebärande tillgångar	-2 106	-2 393
Värdet förändring försäkringstekniska avsättningar	4 778	6 023
Nettopåverkan årets resultat	2 672	3 630
Nettopåverkan eget kapital	2 672	3 630

Räntekänsligheten är beräknad i enlighet med Finansinspektionens trafikljusmodell. För 2011 har nominella respektive reala marknadsräntor antagits minska med 0,49 respektive 0,07 procentenheter. För 2010 var motsvarande stress 0,98 respektive 0,42 procentenheter

Valutakursrisk

Valutaexponering före och efter säkring med derivat redovisas i nedanstående tabell.

2011

Valutakurs exponering (tkr)	USD	GBP	CHF	CAD	Övrigt
Aktier och andelar	5 191 207	932 862	407 839	372 380	3 077 429
Andra finansiella placeringstillgångar					
Övriga tillgångar	777 338	7 670	2 405	3 936	1 912 165
Summa tillgångar	5 968 545	940 532	410 244	376 316	4 989 594
Övriga skulder och avsättningar	388	-	-	-	657 252
Summa skulder och avsättningar	388	-	-	-	657 252
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	5 968 157	940 532	410 244	376 316	4 332 342
Nominellt värde valutaterminer	-795 695	-406 337	62 241	93 379	-4 115 049
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	5 172 462	534 195	472 485	469 695	217 293

2010

Valutakurs exponering (tkr)	USD	CAD	CHF	GBP	Övrigt
Aktier och andelar	5 681 069	463 805	442 035	1 011 625	3 603 095
Andra finansiella placeringstillgångar	-	-	-	-	-
Övriga tillgångar	529 617	1 996	2 288	3 712	1 384 908
Summa tillgångar	6 210 686	465 801	444 323	1 015 337	4 988 003
Övriga skulder och avsättningar	445	-	-	-	853 102
Summa skulder och avsättningar	445	-	-	-	853 102
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	6 210 241	465 801	444 323	1 015 337	4 134 901
Nominellt värde valutaterminer	-2 614 761	-677	-	-905 541	-3 320 345
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	3 595 480	465 124	444 323	109 796	814 556

Aktiekursrisk, fastighetsprisrisk och övrig marknadsrisk i tabellen nedan redovisas effekten av en kursnedgång på 40 procent avseende svenska aktier och 35 procent avseende utländska aktier och fastigheter. Dessa stressnivåer används även i Finansinspektionens Trafikljusstest.

mkr	2011	2010
Aktier	-7 280	-9 772
Intresse- och dotterbolag	-20	-
Fastigheter	-929	-769

Derivat

Under året har handel skett med valutaterminer, aktieindexoptioner, aktieindexoptioner, ränteterminer, swaptioner samt swappar. Handeln med valutaterminer har skett med syfte att minska valutakursrisken i portföljen. Syftet med handeln av aktieindexoptioner och aktieindexoptioner har varit att effektivisera förvaltningen av aktier. Handeln med ränteterminer, swaptioner och swappar har varit att justera ränteportföljens duration och reducera balansräkningens räntekänslighet.

Beskrivning av kreditrisker i derivat

Kreditrisken för derivat avser risken för att motparten ej kan uppfylla sina åtaganden i enlighet med avtalen, så kallad motpartsrisk. Motpartsrisken har hållits låg främst genom att alla motparter avseende OTC-derivat ställer säkerheter för hela marknadsvärdet i enlighet med ISDA/CSA avtal. Säkerhetshandlingen sker med administrativt stöd av JP Morgan.

Beskrivning av marknadsrisker i derivat

Med marknadsrisk för derivat avses risken att marknadsvärdet ändras till följd av ändringar på marknaden av underliggande räntor, aktie- och valutakurser. Likviditetsrisken avser risken för att en visst derivatposition ej kan avyttras/förvärvas utan större prispåverkan. Handel har endast skett med derivat i marknader med god likviditet, varför likviditetsrisken i innehavet är låg.

Verksamhetsrisker

Verksamhetsrisker omfattar främst risker såsom operativ risk, affärsrisk, strategisk risk, compliance risk och ryktesrisk.

Operativ risk definieras som risk för förluster till följd av felaktiga eller inte ändamålsenliga interna processer och rutiner, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser inklusive legala risker. En operativ risk är således en möjlig händelse som leder till eller kan leda till skada för affärsverksamheten. Skadan kan vara en följd av felaktiga eller inte ändamålsenliga interna processer och rutiner, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser inklusive avvikelser från avtal. Operativa risker är därför inte eftersträvsvärda och ska hållas låga. Risktagandet begränsas inom ramen för vad som är ekonomiskt försvarbart. Åtgärder ska genomföras för att reducera samtliga exponeringar som inte anses acceptabla.

Affärsrisk definieras som risken för förluster eller negativ resultatutveckling till följd av förändrade affärsförutsättningar, konkurrenssituation samt oförmåga att reagera på utvecklingen eller förändringar i branschen.

Strategisk risk definieras som risken för förluster eller negativ framtida resultatutveckling till följd av brister i affärsbeslut, brister i genomförda affärsbeslut eller oförmåga att möta omvärldsförändringar samt brister i vd:s och styrelsernas planering, organisation, uppföljning och kontroll av verksamheten. Det avser också risken för ett oväntat utfall på grund av brister i vd:s och styrelsernas planering, organisation, uppföljning och kontroll av verksamheten. De strategiska riskerna hanteras framför allt av koncernledning och styrelser. Val av affärsstrategier och samarbetspartners, resursfördelning och företagsförvärv är exempel på strategiska risker.

Ryktessrisk definieras som risken för betydande ekonomiska förluster till följd av förlorat anseende hos kunder, partner och myndigheter. Exempel på orsaker som kan bidra till negativ publicitet är produktförändringar, intern brottslighet, att man inte följt interna och externa regelverk, stora skadehändelser, otydlig information, bristande krishantering och händelser kopplade till sponsorskap. Om något av ovanstående skulle inträffa skulle det kunna få konsekvenser för Folksam varumärke och det ekonomiska resultatet.

Compliance risk definieras som risken för juridiska sanktioner, tillsynssanktioner, ekonomiska förluster eller ryktesförluster till följd av att verksamheten inte bedrivs i enlighet med gällande lagar och förordningar, föreskrifter eller övriga externa eller interna regler.

Hantering av verksamhetsrisker

Identifiering av operativa risker, affärsrisker, strategiska risker, compliance risker och ryktessrisker ingår bland annat som en del av en process under verksamhetsplaneringen. Identifiering och värdering av dessa riskkategorier sker främst genom självvärdering där en kvalitativ bedömning av påverkan och sannolikhet att risken inträffar görs. För att kontrollera och minska riskerna tas åtgärder fram både för att hantera och förebygga dessa. Samtliga risker förses med riskägare och åtgärdsansvariga som bland annat ansvarar för att riskerna kontinuerligt följs upp.

Information om realiserade risker samlas systematiskt i Folksam incidentrapporteringssystem. De incidenter som rapporteras kategoriseras och värderas, och informationen om dessa incidenter utgör en viktig del vid den ovan nämnda självvärderingen. Genom att hantera dessa risker på ett samordnat och strukturerat vis ökar organisationens möjligheter att nå de uppsatta målen.

Not 3. Premieinkomst	Koncern		Moderbolag	
	2011	2010	2011	2010
Periodiska premier	601 940	568 128	601 940	568 128
Engångspremier	6 062 489	5 766 695	6 062 489	5 766 695
Premieinkomst	6 664 430	6 334 823	6 664 430	6 334 823

Not 4. Kapitalavkastning, intäkter	2011	2010	2011	2010
Erhållna utdelningar	763 511	571 820	763 511	571 820
Ränteintäkter mm:				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 516 855	1 132 055	1 516 855	1 132 055
Övriga ränteintäkter	41 082	19 473	69 682	25 498
Valutakursvinster, netto	271 858	22 302	271 858	22 302
Realisationsvinst, netto:				
Aktier och andelar	-	527 404	-	527 404
Räntebärande värdepapper	2 588 588	1 306 726	2 588 588	1 306 726
Resultatandelar intresseföretag	887			
Kapitalavkastning, intäkter	5 182 781	3 579 781	5 210 494	3 585 806

Not 5. Orealiserade vinster på placeringstillgångar	2011	Koncern 2010	Moderbolag 2011	2010
Aktier och andelar	-	2 276 744	-	2 276 744
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	3 005 942	-	3 005 942	-
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	3 005 942	2 276 744	3 005 942	2 276 744

Not 6. Övriga tekniska intäkter	2011	2010	2011	2010
Debiterad avkastningsskatt fondförsäkring	18 539	17 975	18 539	17 975
Kostnadsersättning från Robur	10 909	10 519	10 909	10 519
Avgifter investeringsavtal	5 152	4 946	5 152	4 946
Ersättningar till anställda IAS 19	-	1 156	-	-
Övriga	1	2 718	1	3 874
Övriga tekniska intäkter	34 601	37 314	34 601	37 314

Not 7. Utbetalda försäkringsersättningar	2011	2010	2011	2010
Utbetalda försäkringsersättningar	-1 529 301	-1 256 663	-1 529 212	-1 256 663
Skaderegleringskostnader	-17 754	-15 131	-17 754	-15 131
Utbetalda försäkringsersättningar	-1 547 055	-1 271 794	-1 547 055	-1 271 794

Not 8. Driftskostnader	2011	2010	2011	2010
Skadereglering	-17 754	-15 131	-17 754	-15 131
Kapitalförvaltning	-61 567	-44 972	-61 567	-44 972
Gemensam administration	-205 026	-198 146	-243 608	-207 197
Summa totala driftskostnader	-284 347	-258 249	-322 929	-267 300

Specifikation totala driftskostnader				
Personalkostnader mm	-51 532	-120 678	-90 113	-120 678
Kapitalförvaltningskostnader	-61 567	-44 972	-61 567	-44 972
Lokalkostnader	-13 488	-14 067	-13 488	-14 067
Övriga kostnader	-157 760	-78 532	-157 761	-87 583
Driftskostnader	-284 347	-258 249	-322 929	-267 300

Arvode till revisorer	2011	2010	2011	2010
Ernst & Young				
Revisionsuppdrag	-331	-404	-331	-404
KPMG				
Revisionsuppdrag	-786	-845	-776	-755
Andra uppdrag	0	0	0	0
Summa	-1 117	-1 249	-1 107	-1 159

Not 9. Kapitalavkastning, kostnader	2011	2010	2011	2010
Kapitalförvaltningskostnader	-61 567	-44 972	-61 567	-44 972
Övriga räntekostnader	-11 823	-7 720	-5 621	-4 661
Övriga finansiella kostnader	-18 268	-13 921	-18 268	-13 921
Nedskrivning aktier koncernföretag	-	-	-16 314	98 416
Valutakursförluster, netto	-	-274 231	-	-274 231

Not 9. Kapitalavkastning, kostnader, forts	2011	2010	2011	2010
Realisationsförlust netto;				
Aktier och andelar	-971 039	-	-971 040	-
Räntebärande värdepapper	-	-	-	-
Kapitalavkastning, kostnader	-1 062 697	-340 844	-1 072 809	-239 369

Not 10. Orealiserade förluster på placeringstillgångar	2011	2010	2011	2010
Andra finansiella placeringstillgångar:				
Byggnader och mark	-	-	-	-
Aktier och andelar	-3 174 257	-	-3 174 257	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-602 115	-	-602 115
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-3 174 257	-602 115	-3 174 257	-602 115

Not 11. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument**2011**

Koncernbolag Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Summa
Aktier och andelar	-2 019 509	-	-	-2 019 509
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	4 511 070	-	-	4 511 070
Derivat, netto	-	1 434 395	-	1 434 395
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	-	65 814	65 814
Fondförsäkringstillgångar	-223 815	-	-	-223 815
Övriga fordringar inkl kassa bank	-	-	116 684	116 684
Summa	2 267 746	1 434 395	182 498	3 884 639
Finansiella skulder		Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Fondförsäkringsåtaganden	223 815	-	-	223 815
Övriga skulder	-	-	-61 029	-61 029
Summa	223 815	-	-61 029	162 786
Övriga poster som ej är finansiella instrument				-95 659
Summa kapitalavkastning				3 951 769

2011**Moderbolag**

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Summa
Aktier och andelar	-2 019 509	-	-	-2 019 509
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	4 511 070	-	-	4 511 070
Derivat, netto	-	1 434 395	-	1 434 395
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	-	65 814	65 814
Fondförsäkringstillgångar	-223 815	-	-	-223 815
Övriga fordringar inkl kassa bank	-	-	116 684	116 684
Summa	2 267 746	1 434 395	182 498	3 884 639
Finansiella skulder		Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Fondförsäkringsåtaganden	223 815	-	-	223 815
Övriga skulder	-	-	-61 029	-61 029
Summa	223 815	-	-61 029	162 786
Övriga poster som ej är finansiella instrument	-	-	-	-78 054
Summa kapitalavkastning				3 969 370

**Not 11. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument, forts
2010****Koncern**

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Summa
Aktier och andelar	2 618 080	-	-	2 618 080
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	989 647	-	-	989 647
Derivat, netto	-	1 420 455	-	1 420 455
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	-	6 254	6 254
Fondförsäkringstillgångar	372 173	-	-	372 173
Övriga fordringar inkl kassa bank	-	-	-61 730	-61 730
Summa	3 979 900	1 420 455	-55 476	5 344 879

Finansiella Skulder

		Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Fondförsäkringsåtaganden	-372 173	-	-	-372 173
Övriga skulder	-	-	-4 600	-4 600
Summa	-372 173		-4 600	-376 773
Övriga poster som ej är finansiella instrument	-	-	-	-54 539
Summa kapitalavkastning				4 913 567

2010**Moderbolag**

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Summa
Aktier och andelar	2 618 080	-	-	2 618 080
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	989 647	-	-	989 647
Derivat, netto	-	1 420 455	-	1 420 455
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	-	6 254	6 254
Fondförsäkringstillgångar	372 173	-	-	372 173
Övriga fordringar inkl kassa bank	-	-	-61 730	-61 730
Summa	3 979 900	1 420 455	-55 476	5 344 879

Finansiella Skulder

		Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Fondförsäkringsåtaganden	-372 173	-	-	-372 173
Övriga skulder	-	-	-4 600	-4 600
Summa	-372 173		-4 600	-376 773
Övriga poster som ej är finansiella instrument	-	-	-	53 444
Summa kapitalavkastning				5 021 549

Tabellerna ovan är en specifikation av de belopp avseende finansiella instrument som redovisas i resultaträkningen som kapitalavkastning intäkter, orealiserade vinster, kapitalavkastning kostnader, orealiserade förluster på placeringstillgångar med undantag för eventuella av- och nedskrivningar och kapitalförvaltningskostnader.

Not 12. Skatter	Koncern		Moderbolag	
	2011	2010	2011	2010
Uppskjuten skatt	-45 673	-7 116	4 042	-
Periodens skatt	-13 542	-7 558	-7 124	-1 604
Avkastningsskatt*	-265 143	-259 342	-265 143	-259 342
Totalt redovisad skatt	-324 357	-274 016	-268 225	-260 946

*Redovisas i tekniska resultatet i för koncern

Not 13. Byggnader och mark	Koncern	
	2011	2010
Marknadsvärde		
Förvaltningsfastigheter		
Redovisat värde vid årets ingång	1 436 224	579 915
Förvärv via bolag	114 088	694 540
Investeringar	228 199	66 384
Orealiserad värdeförändring	-56 311	95 385
	1 722 200	1 436 224
Varav uppkomna genom företagsförvärv eller fusion		
Fastighetsförvärv genom företagsförvärv	114 088	694 540
Investeringar	0	66 384
Orealiserad värdeförändring	-6 088	92 300
	108 000	853 224
Förvaltningsfastigheter		
Anskaffningsvärde vid årets ingång	1 022 227	261 303
Förvärv via bolag	114 088	694 540
Orealiserad värdeförändring	-6 088	92 300
Investeringar	228 199	66 384
Anskaffningsvärde vid årets utgång	1 364 514	1 022 227
Redovisat värde vid årets utgång	1 722 200	1 436 224

Geografisk marknad	Typ av fastighet	Kontrakterad årshyra ¹⁾	Drifts- överskott ²⁾	Direkt- avkastning ³⁾	Marknads- värde	Marknads- värde / kvm ⁴⁾	Avkastnings- krav ⁵⁾
Götaland	Affärsfastigheter	17 131	13 099	8,2 %	158 900	9 662	7-8,7%
Svealand	Affärsfastigheter	24 541	18 293	7,8 %	234 000	10 088	6,5-8,5%
Norrland	Affärsfastigheter	5 653	3 712	8,3 %	44 800	5 415	8,2-9%
Götaland	Bostäder	9 111	8 321	5,5 %	150 000	28 490	6-6%
Svealand	Bostäder	55 933	40 561	3,6 %	1 134 500	28 062	0-5,5%
		112 369	83 986	4,9 %	1 722 200	18 252	0-9 %

1) Hyreskontrakt per 1 januari omräknat till helår

2) Driftsöverskott omräknat med hyreskontrakt per 1 januari.

3) Driftsöverskott omräknat med hyreskontrakt per 1 januari i förhållande till marknadsvärde.

4) Marknadsvärde per kvadratmeter lokalarea (exklusive garage).

5) Vid värderingarna tillämpade avkastningskrav.

Värderingsantaganden, genomsnitt

Inflationsantagande År 1	2,0%
Kalkylränta restvärde	7,3%
Direktavkastning restvärde	5,4%
Långsiktig vakansgrad	2,9%
Drift & Underhållskostnader År 1	264 kr/kvm
Investeringar År 1	26 kr/kvm
Marknadshyra (vid noll vakans)	1 286 kr/kvm

Påverkan på periodens resultat, koncern	2011	2010
Hysesintäkter	103 526	77 951
Direkta kostnader för fastigheter som genererat hyresintäkter under perioden	-30 691	-22 825
Summa	72 835	55 126
Taxeringsvärden		
Byggnader	492 718	506 444
Mark	198 293	191 693
Summa	691 011	698 137

Klassificeringen av rörelse- respektive förvaltningsfastigheter har gjorts med utgångspunkt från den internt nyttjade andelen av respektive fastighet, med utgående hyra som bas. För de fastigheter där andelen internt nyttjande uppgår till mer än 15 procent har fastigheten klassificerats som rörelsefastighet. Samtliga fastigheter har marknadsvärderats. Marknadsvärdebedömningarna har genomförts i enlighet med riktlinjer framtagna av Svenskt Fastighetsindex och har utförts av externa oberoende värderingsmän auktoriserade av Samfundet för Fastighetsekonomi.

För bolaget finns inga begränsningar i rätten att sälja förvaltningsfastigheter. Det finns inte heller några förpliktelser att köpa, uppföra eller exploatera förvaltningsfastigheter eller att utföra reparationer, underhåll eller förbättringar. 0 procent av den uthyrningsbara ytan används i Folksams verksamhet.

Not 14. Aktier och andelar i koncernföretag och intressebolag

Moderbolag	Organisationsnummer	Säte	Antal andelar	Kapital andel	Eget Kapital	Bokfört värde 2011	Bokfört värde 2010
Litreb I AB	556715-5782	Stockholm	1000	100%	377 780	460 595	478 961
Litreb II AB	556730-4679	Stockholm	1000	100%	81	100	100
KB Sandspridaren	969747-2950	Stockholm	99	99%	2 230	2 230	178
Kulltorp Holding AB	556767-4147	Stockholm	330	33%	11 248	9 742	-
Aktier och andelar					391 339	472 667	479 239

Nedskrivning av aktier och andelar i koncernföretag är hänförligt till förändrat marknadsvärde av fastigheterna i dotterbolagen.

Not 15. Aktier och andelar	2011	Koncern 2010	2011	Moderbolag 2010
Svenska och utländska				
Anskaffningsvärde	21 236 427	21 873 466	21 236 427	21 873 466
Bokfört värde/verkligt värde	21 290 685	24 461 732	21 290 685	24 461 732
varav onoterade aktier				
bokfört värde/verkligt värde	1 091 826	1 187 999	1 091 826	1 187 999

Not 16. Derivat	2011	2010	2011	2010
Bokfört värde				
Derivatinstrument med positiva värden (tillgångar)				
Aktieoptioner	386 427	495 949	386 427	495 949
Aktieterminer	118	2 195	118	2 195
Ränteswappar	7 224	129 870	7 224	129 870
Swaptioner	184 350	119 174	184 350	119 174
Ränteterminer	1 174	0	1 174	0
Valutaterminer	144 407	204 244	144 407	204 244
Summa	723 700	951 432	723 700	951 432

Derivatinstrument med negativa värden (skulder)

Aktieoptioner	-	-	-	-
Aktieterminer	2 767	573	2 767	573
Ränteswappar	3 809	132 021	3 809	132 021
Ränteterminer	13 645	10 332	13 645	10 332
Valutaterminer	25 234	28 200	25 234	28 200
Summa	45 455	171 126	45 455	171 126

Not 17. Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2011	Koncern 2010	2011	Moderbolag 2010
Upplupet anskaffningsvärde				
Svenska staten	20 486 747	15 660 912	20 486 747	15 660 912
Svenska bostadsinstitut	22 039 915	17 553 989	22 039 915	17 553 989
Övriga svenska emittenter	3 530 048	4 539 265	3 530 048	4 539 265
Utländska stater	645 071	640 565	645 071	640 565
Övriga utländska emittenter	689 643	882 292	689 643	882 292
	47 391 424	39 277 023	47 391 424	39 277 023
varav:				
noterade	47 357 513	39 277 023	47 357 513	39 277 023
onoterade	33 911	-	33 911	-

Verkligt värde

Svenska staten	22 522 592	15 704 665	22 522 592	15 704 665
Svenska bostadsinstitut	22 632 184	17 378 027	22 632 184	17 378 027
Övriga svenska emittenter	3 614 708	4 513 158	3 614 708	4 513 158
Utländska stater	662 256	642 497	662 256	642 497
Övriga utländska emittenter	676 858	884 494	676 858	884 494
	50 108 598	39 112 841	50 108 598	39 112 841
varav:				
noterade	50 074 687	39 112 841	50 074 687	39 112 841
onoterade	33 911	-	33 911	-

Per den 31 december 2011 var den positiva skillnaden till följd av att bokfört värde (nettoförsäljningsvärde) överstiger nominellt belopp 6 532 095 tkr. Per den 31 december 2011 var den negativa skillnaden till följd av att bokfört värde (nettoförsäljningsvärde) underskrider nominellt belopp 0 tkr. Vid värdering av räntebärande värdepapper enligt upplupet anskaffningsvärde skulle balansposten redovisas till ett belopp på 47 929 620 tkr.

Not 18. Övriga lån och placeringstillgångar	Koncern		Moderbolag	
	2011	2010	2011	2010
Vinstandelslån avseende fastighetsplaceringar	132 929	94 588	132 929	94 588
Efterställda lån, fastighet	355 420	246 323	355 420	246 323
Övriga lån och placeringstillgångar, anskaffningsvärde	488 348	340 911	488 348	340 911
Bokfört värde/verkligt värde	488 348	340 911	488 348	340 911

Not 19. Placeringstillgångar för vilka försäkringstagarna bär placeringsrisken

	2011	2010	2011	2010
Svenska och utländska				
Anskaffningsvärde	4 371 877	3 990 825	4 371 877	3 990 825
Bokfört värde/verkligt värde	4 486 772	4 478 262	4 486 772	4 478 262

Not 20. Övriga fordringar

	2011	2010	2011	2010
Fordran sålda ej likviderade värdepapper	417 062	85 930	417 062	85 930
Fordringar kapitalförvaltning	3 884	4 395	3 884	4 395
Övrigt	10 766	58 345	4 532	53 252
Övriga fordringar	431 712	148 670	425 478	143 577

Not 21. Finansiella tillgångar och skulder**2011****Koncern****Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen**

Finansiella tillgångar	Tillgångar som bestämts		Innehav för		Summa
	tillhöra kategorin	handelsändamål	Lånefordringar		
Aktier och andelar	21 290 685	-	-	-	21 290 685
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	50 108 598	-	-	-	50 108 598
Derivat	-	723 700	-	-	723 700
Övriga lån	488 348	-	-	-	488 348
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	-	-	-	0
Fondförsäkringstillgångar	4 486 772	-	-	-	4 486 772
Övriga fordringar inkl kassa bank	-	-	3 660 595	-	3 660 595
Summa	76 374 403	723 700	3 660 595	-	80 758 698

Not 21. Finansiella tillgångar och skulder , forts

Finansiella skulder	Skulder som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Fondförsäkringsåtaganden	4 486 772	-	-	4 486 772
Derivat	-	45 455	-	45 455
Övriga finansiella skulder	-	-	-853 856	-853 856
Summa	4 486 772	45 455	-853 856	3 678 371

2011**Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen****Moderbolag****Finansiella tillgångar**

	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Summa
Aktier och andelar	21 290 685	-	-	21 290 685
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	50 108 598	-	-	50 108 598
Derivat	-	723 700	-	723 700
Övriga lån	488 348	-	-	488 348
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	-	-	0
Fondförsäkringstillgångar	4 486 772	-	-	4 486 772
Övriga fordringar inkl kassa bank	-	-	3 660 595	3 660 595
Summa	76 374 403	723 700	3 660 595	80 758 698

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Finansiella skulder	Skulder som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Fondförsäkringsåtaganden	4 486 772	-	-	4 486 772
Derivat	-	45 455	-	45 455
Övriga finansiella skulder	-	-	-853 856	-853 856
Summa	4 486 772	45 455	-853 856	3 678 371

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen**2010****Koncern****Finansiella tillgångar**

	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Summa
Aktier och andelar	24 461 731	-	-	24 461 731
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	39 112 841	-	-	39 112 841
Derivat	-	951 433	-	951 433
Övriga lån	340 911	-	-	340 911
Fondförsäkringstillgångar	4 478 263	-	-	4 478 263
Övriga fordringar inkl kassa bank	-	-	3 843 999	3 843 999
Summa	68 393 746	951 433	3 843 999	73 189 178

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Finansiella skulder	Skulder som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Fondförsäkringsåtaganden	4 478 263	-	-	4 478 263
Derivat	-	171 126	-	171 126
Övriga finansiella skulder	-	-	-238 570	-238 570
Summa	4 478 263	171 126	-238 570	4 410 819

Not 21. Finansiella tillgångar och skulder , forts**Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen**

Moderbolag				
Finansiella tillgångar	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Summa
Aktier och andelar	24 461 731	-	-	24 461 731
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	39 112 841			39 112 841
Derivat	-	951 433	-	951 433
Övriga lån	340 911	-	-	340 911
Fondförsäkringstillgångar	4 478 263	-	-	4 478 263
Övriga fordringar inkl kassa bank	-	-	3 843 999	3 843 999
Summa	68 393 746	951 433	3 843 999	73 189 178

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Finansiella skulder	Skulder som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Fondförsäkringsåtaganden	4 478 263	-	-	4 478 263
Derivat	-	171 126	-	171 126
Övriga finansiella skulder	-	-	-238 570	-238 570
Summa	4 478 263	171 126	-238 570	4 410 819

Information om finansiella instruments verkliga värden

I nedanstående tabell lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. I not 1 Redovisningsprinciper återfinns beskrivningar om hur verkligt värde bestäms avseende tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

Inga betydande överföringar mellan nivå 1 och 2 har skett under året.

Tkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Koncern 2011				
Tillgångar				
Aktier och andelar	20 198 860	299 586	792 240	21 290 686
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	50 430 107	-	33 911	50 464 018
Derivat	1 292	722 408	-	723 700
Fondförsäkringstillgångar	4 486 772	-	-	4 486 772
Summa	75 117 031	1 021 994	826 151	76 965 176
Skulder				
Fondförsäkringstillgångar		4 486 772	-	4 486 772
Derivat	16 412	29 043	-	45 455
Summa	16 412	4 515 815	-	4 532 227
<hr/>				
Tkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Moderbolag 2011				
Tillgångar				
Aktier och andelar	20 198 860	299 586	792 240	21 290 686
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	50 430 107	-	33 911	50 464 018
Derivat	1 292	722 408	-	723 700
Fondförsäkringstillgångar	4 486 772	-	-	4 486 772
Summa	75 117 031	1 021 994	826 151	76 965 176
Skulder				
Fondförsäkringstillgångar		4 486 772	-	4 486 772
Derivat	16 412	29 043	-	45 455
Summa	16 412	4 515 815	-	4 532 227

Not 21. Finansiella tillgångar och skulder , forts**Tilläggsinformation avseende innehav inom nivå 3**

I tabellen nedan presenteras en avstämning mellan ingående och utgående balans för sådana finansiella instrument som värderats till verkligt värde i balansräkningen med utgångspunkt från en värderingsteknik som bygger på icke-observerbara indata (nivå 3).

Tkr	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Övriga finansiella placerings-tillgångar	Totalt
Koncern 2011				
Öppningsbalans 2011-01-01	484 421	-	-	484 421
Totalt redovisade vinster och förluster redovisat i årets resultat ¹⁾	81 213	-	-	81 213
redovisat direkt i eget kapital	-	-	-	-
Anskaffningsvärde förvärv	287 595	33 911	-	321 506
Försäljningslikvid försäljning	-60 989	-	-	-60 989
Utgående balans 2011-12-31	792 240	33 911	-	826 151
Vinster och förluster redovisade i årets resultat för tillgångar som ingår i den utgående balansen 2011-12-31 ¹⁾	81 213	-	-	81 213
Moderbolag 2011				
Öppningsbalans 2011-01-01	484 421	-	-	484 421
Totalt redovisade vinster och förluster redovisat i årets resultat ¹⁾	81 213	-	-	81 213
redovisat direkt i eget kapital	-	-	-	-
Anskaffningsvärde förvärv	287 595	33 911	-	321 506
Försäljningslikvid försäljning	-60 989	-	-	-60 989
Utgående balans 2011-12-31	792 240	33 911	-	826 151
Vinster och förluster redovisade i årets resultat för tillgångar som ingår i den utgående balansen 2011-12-31 ¹⁾	81 213	-	-	81 213

1) Redovisas i nettoresultat av finansiella transaktioner i årets resultat

I tabellen nedan presenteras en sammanställning av vilken effekt som förändringar i observerbara antaganden skulle få på redovisat resultat.

Tkr	Effekt av gynnsam förändring av antaganden	Effekt av ogynnsam förändring av antaganden
Känslighetsanalys		
Koncern 2011		
Aktier och andelar	82 615	-82 615
Summa	82 615	-82 615
Moderbolag 2011		
Aktier och andelar	82 615	-82 615
Summa	82 615	-82 615

För flertalet av innehaven i nivå 3 finns det en betydande osäkerhet i värderingen då den bygger på indata som inte är observerbar på marknaden. Flertalet innehav värderas av ansvarig förvaltare eller av extern part utsedd av extern förvaltare där underlag till värderingen inte är tillgänglig. KPA Pensionsförsäkring AB (publ) har valt att visa vilken effekt en 10-procentig förändring i marknadsvärdet skulle få på resultatet till följd av en kurs-/prisförändring.

Tkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Koncern 2010				
Tillgångar				
Aktier och andelar	23 275 107	702 013	484 612	24 461 731
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	39 112 841	-	-	39 112 841
Derivat	2 195	949 237	-	951 432
Fondförsäkringstillgångar	4 478 263	-	-	4 478 263
Summa	66 868 406	1 651 250	484 612	69 004 268

Not 21. Finansiella tillgångar och skulder , forts

Skulder

Fondförsäkringsåtaganden	-	4 478 263	-	-4 478 263
Derivat	10 905	160 221	-	-171 126
Summa	10 905	4 638 484		-4 649 389

Moderbolag 2010**Tillgångar**

Aktier och andelar	23 275 107	702 013	484 612	24 461 731
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	39 112 841	-	-	39 112 841
Derivat	2 195	949 237	-	951 432
Fondförsäkringstillgångar	4 478 263	-	-	4 478 263
Summa	66 868 406	1 651 250	484 612	69 004 267

Skulder

Fondförsäkringsåtaganden	-	4 478 263	-	4 478 263
Derivat	10 905	160 221	-	171 126
Summa	10 905	4 638 484	-	4 649 389

Tilläggsinformation avseende innehav inom nivå 3

I tabellen nedan presenteras en avstämning mellan ingående och utgående balans för sådana finansiella instrument som värderats till verkligt värde i balansräkningen med utgångspunkt från en värderingsteknik som bygger på icke-observerbara indata (nivå 3).

I tabellen nedan presenteras en sammanställning av vilken effekt som förändringar i observerbara antaganden skulle få på redovisat resultat.

Tkr		Effekt av gynnsam förändring av antaganden	Effekt av ogynnsam förändring av antaganden
Känslighetsanalys			
Koncern 2010			
Aktier och andelar		48 461	-48 461
Summa		48 461	-48 461
Moderbolag 2010			
Aktier och andelar		48 461	-48 461
Summa		48 461	-48 461

För flertalet av innehaven i nivå 3 finns det en betydande osäkerhet i värderingen då den bygger på indata som inte är observerbar på marknaden. Flertalet innehav värderas av ansvarig förvaltare eller av extern part utsedd av extern förvaltare där underlag till värderingen inte är tillgänglig. KPA Pensionsförsäkring AB (publ) har valt att visa vilken effekt en 10-procentig förändring i marknadsvärdet skulle få på resultatet till följd av en kurs-/prisförändring.

Aktier och andelar

Värdering av fond i fondinnehav sker av extern part utsedd av fond i fondförvaltaren. KPA Pensionsförsäkring AB (publ) saknar därför tillräcklig information för att kunna redovisa effekten av ändrade antaganden.

För fastighetsfonder finns en osäkerhet i värderingen på grund av värdet av de underliggande fastigheterna. Även för dessa innehav saknas information för att kunna göra en adekvat beräkning av effekten av ändrade antaganden.

Tkr	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Övriga finansiella placerings-tillgångar	Totalt
Koncern 2010				
Öppningsbalans 2010-01-01	330 983	-	-	330 983
Totalt redovisade vinster och förluster redovisat i årets resultat ¹⁾	15 505	-	-	15 505
redovisat direkt i övrigt totalresultat	-	-	-	-
Anskaffningsvärde förvärv	191 365	-	-	191 365
Försäljningslikvid försäljning	53 241	-	-	53 241
Utgående balans 2010-12-31	591 094	-	-	591 094
Vinster och förluster redovisade i årets resultat för tillgångar som ingår i den utgående balansen 2010-12-31 ¹⁾	15 505	-	-	15 505

Not 21. Finansiella tillgångar och skulder , forts

Obligationer

Övriga

Tkr	Aktier och andelar	och andra räntebärande värdepapper	finansiella placerings-tillgångar	Totalt
Moderbolag 2010				
Öppningsbalans 2010-01-01	330 983	-	-	330 983
Totalt redovisade vinster och förluster redovisat i årets resultat ¹⁾	15 505	-	-	15 505
redovisat direkt i eget kapital	-	-	-	-
Anskaffningsvärde förvärv	191 365	-	-	191 365
Försäljningslikvid försäljning	53 241	-	-	53 241
Utgående balans 2010-12-31	591 094	-	-	591 094
Vinster och förluster redovisade i årets resultat för tillgångar som ingår i den utgående balansen 2010-12-31 ¹⁾	15 505	-	-	15 505

¹⁾ Redovisas i nettoresultat av finansiella transaktioner i årets resultat

För flertalet av innehaven i nivå 3 finns det en betydande osäkerhet i värderingen då den bygger på indata som inte är observerbar på marknaden. Flertalet innehav värderas av ansvarig förvaltare eller av extern part utsedd av extern förvaltare där underlag till värderingen inte är tillgänglig. KPA Pensionsförsäkring AB (publ) har valt att visa vilken effekt en 10 procent förändring i marknadsvärdet skulle få på resultatet till följd av en kurs-/prisförändring. För år 2009 gjordes beräkningarna på delar av innehavet. För år 2010 har bolaget valt att beräkna kurs-/prisrisk på hela innehavet.

Aktier och andelar

Värdering av fond i fondinnehav sker av extern part utsedd av fond i fondförvaltaren. KPA Pensionsförsäkring AB (publ) saknar därför tillräcklig information för att kunna redovisa effekten av ändrade antaganden. För fastighetsfonder finns en osäkerhet i värderingen på grund av värdet av de underliggande fastigheterna. Även för dessa innehav saknas information för att kunna göra en adekvat beräkning av effekten av ändrade antaganden.

Not 22. Obeskattade reserver	2011	2010
Moderbolag		
Periodiseringsfond, tax 2006	-	2 700
Periodiseringsfond, tax 2007	340	340
Periodiseringsfond, tax 2008	600	600
Periodiseringsfond, tax 2009	780	780
Periodiseringsfond, tax 2010	390	390
Periodiseringsfond, tax 2011	1 992	1 992
Periodiseringsfond, tax 2012	8 600	-
Obeskattade reserver	12 702	6 802

Not 23. Livförsäkringsavsättning	Koncern		Moderbolag	
	2011	2010	2011	2010
Ingående balans	36 923 317	34 464 168	36 923 317	34 464 168
Premiernas påverkan på avsättning	3 334 243	2 960 183	3 334 243	2 960 183
Utbetalningar	-1 508 164	-1 259 911	-1 508 164	-1 259 911
Riskresultat	-3 968	5 948	-3 968	5 948
Uppräkning med diskonteringsränta	1 583 995	1 377 243	1 583 995	1 377 243
Effekt av ändrad diskonteringsränta	13 953 761	-685 762	13 953 761	-685 762
Tilldelad återbäring	0	0	0	0
Avgiftsbelastning	-225 155	-170 577	-225 155	-170 577
Avkastningsskatt	-195 785	-180 201	-195 785	-180 201
Effekt av (övriga) förändrade aktuariella antaganden	270 263	-94 637	270 263	-94 637
Tekniska ändringar som påverkar reserven	-131 792	226 968	-131 792	226 968
Andra förändringar	-2 764	279 896	-2 764	279 896
Utgående balans	53 997 950	36 923 317	53 997 950	36 923 317
Total förändring	17 074 634	2 459 149	17 074 634	2 459 149

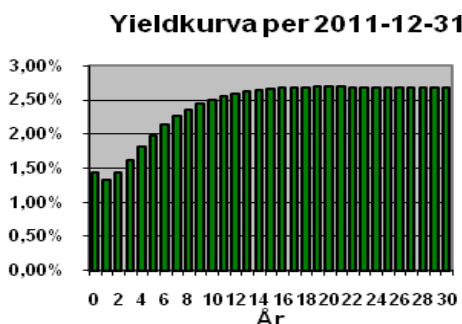
Vid beräkning av livförsäkringsavsättningar har följande beräkningsantaganden använts:

Ränteantaganden

KPA Pensionsförsäkring AB (publ) har valt marknadsräntor som genomsnittet av statsobligationsräntan och räntan på säkerställda obligationer i enlighet med FFFS 2011:22.

Räntekurvan per 2011-12-31:

År	Ränta
0	1,44 %
5	1,98 %
10	2,50 %
15	2,66 %
20	2,69 %
25	2,68 %
30	2,67 %



Dödlighetsantaganden

KPA Pensionsförsäkring AB tillämpar köns- och generationsberoende dödlighetsantagande vid beräkning av livförsäkringsavsättning.

Driftskostnadsantaganden

Driftskostnaderna beräknas med utgångspunkt i aktuella driftskostnader. Kostnaderna fördelas på antal försäkringar och kostnad per försäkring och år beräknas.

Skattekostnadsantaganden

Antagande om statslåneränta för beräkning av avkastningsskatt motsvarar 15% av den 10-åriga statsobligationsräntan, 0,24 procent.

Not 24. Avsättning för oreglerade skador	Koncern		Moderbolag	
	2011	2010	2011	2010
IB Rapporterade skador	42 627	43 587	42 627	43 587
IB Inträffade ännu ej rapporterade skador (IBNR)	30 183	21 584	30 183	21 584
Ingående balans	72 810	65 171	72 810	65 171
Kostnad för skador som inträffat under innevarande år	7 391	6 025	7 391	6 025
Utbetalt/överfört till försäkringsskulder	-19 796	-10 028	-19 796	-10 028
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat under tidigare år	-4 133	-3 872	-4 133	-3 872
Uppräkning med diskonteringsränta	1 456	1 372	1 456	1 372
Effekt av ändrad diskonteringsränta	2 957	-463	2 957	-463
IBNR förändring	134	8 593	134	8 593
Andra förändringar	15 829	6 012	15 829	6 012
Utgående balans	76 648	72 810	76 648	72 810
UB rapporterade skador	46 330	42 627	46 330	42 627
UB Inträffade ännu ej rapporterade skador (IBNR)	30 318	30 183	30 318	30 183
Avsättning för oreglerade skador	76 648	72 810	76 648	72 810
Total förändring	3 838	7 639	3 838	7 639

Vid beräkning av avsättning avseende pågående ersättningsfall med sjukpension och premiefrielse har följande beräkningsantaganden använts:

Ränteantaganden

Räntefoten som används är 1,98 % vilket motsvarar 5-års räntan.

Sjuklighetsantaganden

För sjukreserver baseras beräkningen på antagande om sannolikheten för avveckling genom tillfrisknande och dödsfall. En avsättning görs även för inträffade men ännu inte inrapporterade skador baserad på bolagets historiska erfarenheter och skadeutfall.

Not 25. Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk

	2011	2010	2011	2010
Fondförsäkringsåtagande				
Ingående balans	4 478 263	3 865 601	4 478 263	3 865 601
Inbetalningar	431 322	499 329	431 322	499 329
Utbetalningar	-174 620	-236 123	-174 620	-236 123
Avgifter	-5 146	-4 909	-5 146	-4 909
Värdförändring på placeringstillgångar	-223 815	372 173	-223 815	372 173
Avkastningsskatt	-18 539	-17 974	-18 539	-17 974
Övrigt	-693	164	-693	164
Utgående balans	4 486 772	4 478 263	4 486 772	4 478 263

Not 26. Aktuell skatt och Uppskjuten skatt*

	2011	2010	2011	2010
Uppskjuten skatt	-32 839	1 039	4 042	-
Inkomstskatt/avkastningsskatt	3 269	-58 910	4 010	52 744
Summa	-29 570	-57 871	8 052	52 744

*netto i koncern och bolag

Not 27. Övriga skulder

	2011	2010	2011	2010
Koncernföretag	36 373	40 141	36 541	65 141
Närstående bolag	3 356	3	1 956	3
Köpta ej likviderade värdepapper	201 094	238 570	201 094	238 570
Mottagna säkerheter	654 762	852 972	654 762	852 972
Övriga	19 741	12 654	2 225	207
Övriga skulder	915 326	1 144 340	896 578	1 156 892

Not 28. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2011	2010	2011	2010
Upplupna räntekostnader	-	-	-	-
Upplupet revisionsarvode	521	521	521	521
Löneskatt	8 819	3 768	3 001	-
Övriga upplupna kostnader	24 398	11 062	3 489	640
Upplupna kostnader	33 738	15 350	7 011	1 161

Högst

	Längre än	Totalt	1 år	1 år
Not 29. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder				
Moderbolag, 2011				
Tillgångar				
Aktier och andelar	-	21 290 685	21 290 685	
Obligationer och räntebärande värdepapper	-	50 108 598	50 108 598	
Övriga lån	-	488 348	488 348	
Derivat	723 700	-	723 700	
Fondförsäkringstillgångar	-	4 486 772	4 486 772	
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar	438	-	438	
Fordringar avseende återförsäkring	86	-	86	
Övriga fordringar	453 246	-	453 246	
Kassa och bank	2 287 734	-	2 287 734	
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	919 091	-	919 091	
Summa tillgångar		4 384 295	76 374 403	80 758 698
Skulder				
Försäkringstekniska avsättningar				
- Livförsäkringsavsättning	-	53 997 950	53 997 950	
- Oreglerade skador	-	76 648	76 648	
- Övriga avsättningar	-	6 953	6 953	
- Fondförsäkringsåtagande	-	4 486 772	4 486 772	
Pensioner och liknande förpliktelser	-	12 369	12 369	
Skulder avseende direkt försäkring	1 937	-	1 937	
Derivat	45 455	-	45 455	
Övriga skulder	916 294	-	916 294	
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	7 011	-	7 011	

Summa skulder och avsättningar

970 695

58 580 692

59 551 387

	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Not 29. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder, forts			
Moderbolag, 2010			
Tillgångar			
Aktier och andelar	-	24 461 731	24 461 731
Obligationer och räntebärande värdepapper	-	39 112 841	39 112 841
Övriga lån	-	340 911	340 911
Derivat	951 433	-	951 433
Fondförsäkringstillgångar	-	4 478 263	4 478 263
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar	572	-	572
Fordringar avseende återförsäkring	86	-	86
Övriga fordringar	143 577	-	143 577
Kassa och bank	2 895 924	-	2 895 924
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	803 840	-	803 840
Summa tillgångar	4 795 432	68 393 746	73 189 178
Skulder			
Försäkringstekniska avsättningar;			
- Livförsäkringsavsättning	-	36 923 317	36 923 317
- Oreglerade skador	-	72 810	72 810
- Övriga avsättningar	-	6 953	6 953
- Fondförsäkringsåtagande	-	4 478 263	4 478 263
Avsättningar för skatter	52 744	-	52 744
Skulder avseende återförsäkring	363	-	363
Derivat	171 126	-	171 126
Övriga skulder	1 156 893	-	1 156 893
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1 161	-	1 161
Summa skulder och avsättningar	1 382 287	41 481 343	42 863 630

Not 30. Panter och därmed jämförliga säkerheter för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser

	2011	Koncern 2010	2011	Moderbolag 2010
För försäkringstagarnas räkning				
registerförda tillgångar	70 946 036	63 917 225	70 946 036	63 917 225
För andras räkning pantsatta tillgångar	1 792 142	891 208	1 792 142	891 208
Ställda panter	72 738 178	64 808 433	72 738 178	64 808 433

	2011	Koncern 2010	2011	Moderbolag 2010
Not 31. Åtaganden				
Avtalad, ännu ej investerad del i lån	554 027	265 250	554 027	265 250
Avtalad, ännu ej investerat riskkapital	448 944	631 200	448 944	631 200
Summa åtaganden	1 002 971	896 450	1 002 971	896 450

	2011	Koncern 2010
Not 32. Hyresintäkter		
Operationella leasingavtal (leasinggivare)	780 132	849 855

Bolaget har ingått hyresavtal av operationell natur med fastigheterna i fastighetsbolag för koncern KPA Pensionsförsäkring AB, i Ymerplan AB, i Godsfinkan Hammarby AB, i Trumman Häggvik AB och i Löten Vårdbostäder AB.

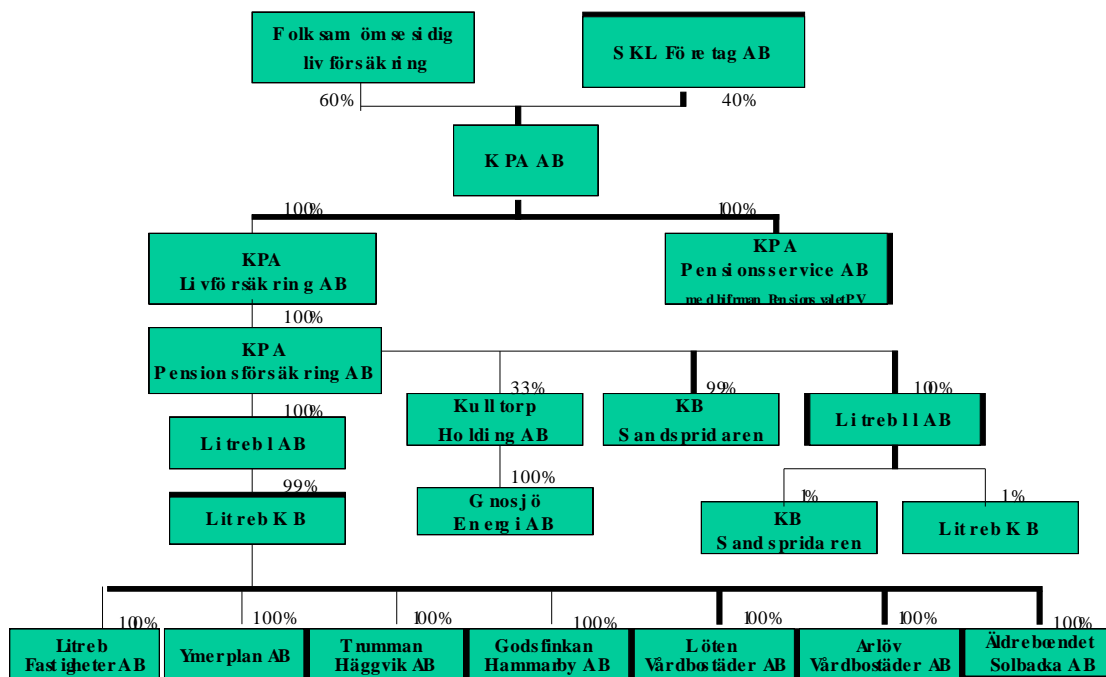
enligt följande;

Hyrer som förfaller;

Inom ett år	80 146	46 137
Mellan ett och fem år	254 996	208 946
Senare än fem år	444 990	594 772
Totala leasingavgifter under perioden	779 132	849 855
Varav minimileaseavgifter	89 755	72 575
Varav variabla avgifter	7 377	5 557

Not 33. Upplysningar om närstående**Närstående parter**

Noten beskriver väsentliga relationer mellan KPA Pensionsförsäkring AB (publ) och övriga bolag inom KPA Pension samt relationen till närstående bolag inom Folksam.

Ägarförhållande KPA Pension

KPA Pension består av KPA AB, KPA Livförsäkring AB (publ), KPA Pensionsförsäkring AB (publ), KPA Pensionservice AB med bifirman Pensionsvalet PV. Samtliga bolag inom KPA Pension definieras som närstående då verksamheten i stor utsträckning bedrivs som en enhet genom att man samordnar och utnyttjar gemensamma resurser. De bolag som definieras som närstående inom Folksam är Folksam ömsesidig sakförsäkring, Folksam ömsesidig livförsäkring samt dotterbolag.

Övriga närstående parter utgörs av nyckelpersoner, nyckelpersoners nära familjemedlemmar (enligt definitionen i IAS 24) samt bolag som står under bestämmande eller betydande inflytande av nyckelpersoner eller deras nära familjemedlemmar. Med bolag avses alla typer av företag och organisationer förutom företag i KPA Pension och företag/organisationer med inflytande i KPA Pension genom styrelserepresentation. Nyckelpersoner överensstämmer med de ledande befattningshavare för vilka upplysning lämnas avseende "Ersättning till ledande befattningshavare" i respektive bolags årsredovisning i personalnoten.

Väsentliga principer och avtal**Tillikaanställning**

Den största delen av driftskostnaderna utgörs av personalrelaterade kostnader. Folksam tillämpar tillikaanställning vilket innebär att all personal är anställd i alla bolag i gruppen. Följaktligen tillhör kostnaderna det/de bolag som arbetet utförs åt. Det är dock inte frågan om köp och försäljning av tjänster utan fördelning av kostnader.

Självkostnadsprincipen

KPA AB fungerar som inköpsbolag för övriga bolag i KPA Pension. Bolaget tillhandahåller också koncernledande funktioner, verksamhetsfunktioner samt stabsfunktioner. Moderbolaget fakturerar månadsvis ut samtliga kostnader, exklusive moderbolagets egna kostnader, till dotterbolagen. För att säkerställa att den ersättning som dotterbolagen betalar till KPA AB är rimlig tillämpas kostnadsfördelning baserad på självkostnad. De faktiska kostnaderna fördelas i proportion till nyttjandegrad, direkt eller indirekt. I första hand redovisas kostnaderna direkt i det bolag där resurserna förbrukas men när kostnader inte kan hänföras till ett enskilt bolag används fördelningsnyckel.

Upplysningar om hur närstående transaktioner ingås och följs upp

Utlagda tjänster inom KPA Pension

Behovsanalys

Styrelsen fastställer verksamhetsplan och budget inför varje kalenderår. I samband därmed ska styrelsen godkänna förslag till fördelning av gemensamma kostnader mellan KPA Pensions bolag. En behovsanalys som omfattar samtliga resurser som bolaget avser att bruka inför varje verksamhetsår görs av styrelsen. En behovsanalys ska även göras vid förändring av resursbrukandet. Det ska framgå vem som tagit fram de olika underlagen för behovsanalysen.

Beslutsunderlagen för kostnadsfördelningen ska utgå från den behovsanalys som gjorts och baseras på självkostnadsprincipen kompletterad med en extern marknadsbedömning. I behovsanalysen presenteras driftskostnadsprocenten för bolaget. Detta nyckeltal, samt sammanställningen över motsvarande nyckeltal inom branschen, anges för att underlätta bedömningen av om driftskostnaderna är marknadsmässiga. Vid marknadsprissättning ska kostnadsfördelningen regleras via avtal. Beslutsunderlagen ska inkludera de internpriser som används för kostnadsfördelning.

Uppföljning och kontroll samt rapportering

Vd ska minst i samband med varje kvartalsbokslut informera styrelsen om utfallet av verksamhetsplan, prognos och preliminär fördelning av kostnader mellan bolagen inom KPA Pension. Vid principiell avvikelser från den fördelning som styrelsen godkänt i samband med budget ska styrelsen särskilt besluta om kostnadsfördelningen kan godkännas.

Inför årsbokslutet ska förslag till den slutliga fördelningen av gemensamma kostnader mellan bolagen föreläggas styrelsen. Styrelsen skall särskilt besluta om föreslagen fördelning ska godkännas. Om styrelsen inte godkänner förslag till fördelning av kostnader i samband med budget, kvartalsbokslut och årsbokslut ska kostnadsfördelningen fastställas i avtal med övriga bolag. Vid förhandling rörande sådant avtal ska berört bolag företrädas av styrelsen eller av styrelseledamot/styrelseledamöter som styrelsen utser. En inventering har gjorts avseende nyckelpersoners närstående transaktioner, vid inventeringen framkom att inga sådana transaktioner finns.

Samverkan mellan KPA Pension och Folksam

Styrelsen i KPA AB har beslutat att lägga ut vissa funktioner till Folksam. Några av de mer omfattande tjänsterna som levereras från Folksam är; viss försäkringsadministration, IT-utveckling och förvaltning samt kapitalförvaltning

Villkoren för köp av kapitalförvaltning regleras i skriftliga avtal, samverkan kring övriga funktioner regleras i ett övergripande ramavtal med underliggande överenskommelser för respektive funktion.

För att säkerställa att den ersättning som KPA betalar till Folksam är rimlig tillämpas i dagsläget antingen marknadsprissättning (kapitalförvaltning) eller kostnadsfördelning baserad på självkostnad. Översyn av villkoren för köp av funktioner från Folksam sker årligen. I samband med budgetarbetet upprättas nya överenskommelser som specificerar den köpta tjänstens innehåll, omfattning och pris. I samband med upprättandet av avtal om köp av kapitalförvaltningstjänster görs en prisjämförelse med konkurrenter.

Styrelsen fastställer verksamhetsplan och budget inför varje kalenderår. I samband därmed skall styrelsen godkänna kostnaden för utlagda tjänster till Folksam.

Uppföljning och kontroll av kostnader för utlagda tjänster till Folksam

KPA Pension ansvarar för att kontrollera att Folksam fullgör sina åtaganden enligt ingångna avtal/överenskommelser. I sin roll som beställare gör KPA Pension regelbundna utvärderingar. Om självkostnaden för den utförda tjänsten avviker från överenskommelse belopp ska Folksam kalla till överläggningar. Hantering av avvikelser av principiell karaktär ska regleras i en ny överenskommelse. Kan enighet inte nås via sådan överläggning ska frågan hänskjutas till en tvistelösningsgrupp som tar fram ett förslag till lösning.

Regleras i form av	Motpart	Prissättning	Övrigt
Serviceöverenskommelser av tjänster	Folksam ömsesidig sakförsäkring och dess dotterbolag	Självkostnadspris	Årligen regleras innehåll, volym, kvalitet och pris.
Serviceöverenskommelser av tjänster	Folksam ömsesidig livförsäkring och dess dotterbolag	Självkostnadspris	Årligen regleras innehåll, volym, kvalitet och pris.
Förvaltningsavtal om KPA ABs funktion som inköpsbolag mm	KPA AB	Självkostnadspris	En månads uppsägningstid
Gemensam förklaring om kapitalförvaltningskostnader	Folksam ömsesidig livförsäkring	Marknadsprissättning	Ett års uppsägningstid. Upphörande kan dock bara ske vid årsskifte.

Erlagd ersättning till närstående per tjänst (tkr)	2011	2010
Kostnadsfördelning från inköpsbolaget KPA AB	241 503	281 889
varav från Folksam ömsesidig Sakförsäkring		
Administrativa tjänster	14 776	20 203
Specialisttjänster	2 225	2 505
Försäkringsadministration	2 011	3 090
IT-tjänster	47 342	11 403
varav från Folksam ömsesidig Livförsäkring		
Specialisttjänster	6 716	4 285
IT-tjänster Livobjekt	1 130	944
Försäkringsadministration	10 038	6 467
Segmentsgemensamma kostnader	1 850	1 989
Kapitalförvaltningstjänster efter kick-back	50 658	34 453

Utgående balanser vid årets slut (tkr)

Fordringar på närstående:	2011	2010
Litreb Fastigheter AB	60 000	123 587
Litreb KB	321 294	248 579
Arlöv Vårdbostäder AB	103 031	63 031
Löten Vårdbostäder AB	96 003	96 003
Trumman Häggvik AB	88 542	88 542
Godsfinkan Hammarby AB	219 760	219 760
Ymerplan AB	107 000	107 000
Litreb I AB	250	250
KB Sandspridaren	204 750	99 750
Äldreboendet Solbacka AB	89 285	-
Kulltorp Holding AB	38 359	-
Folksam ömsesidig livförsäkring	1 396	-
Skulder till närstående:	2011	2010
KPA AB	36 373	30 508
Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ)	168	84
Litreb Fastigheter AB	-	25 000
Folksam ömsesidig livförsäkring	-	9 550
Folksam ömsesidig sakförsäkring	1 956	3

Lån, ställda pantar och andra säkerheter samt ingångna ansvarsförbindelser till förmån för styrelseledamot, verkställande direktör eller motsvarande befattningshavare i bolagen har inte förekommit.

Not 34. Avstämning av totalavkastningstabell	Not	Ingående marknads-värde 2011-01-01	Utgående marknads-värde 2011-12-31	Total-avkastning 2011
Räntebärande				
Obligationer	17	39 113	50 109	
Upplupen ränta på räntebärande värdepapper		718	887	
Övriga skulder		-853	-654	
Omklassificering till säkring		-231	-301	
Omklassificering till alternativa placeringar			-34	
Räntederivat	16	-10	-12	
Likvida medel		2 363	1 902	
Räntebärande innan värderingsskillnader		41 102	51 896	4 545

Not 34. Avstämning av totalavkastningstabell, forts

Prisskillnader		40	76	-25
Olika antal likvid dagar vid värdering		1	3	
Värderingsprinciper terminer		1	1	
Räntebärande enligt TAT		41 145	51 975	4 519
Aktier				
Aktier och andelar	15	24 463	21 291	
Omklassificering till alternativa placeringar		-779	-653	
Omklassificering till fastigheter		-319	-438	
Restitutioner		4	4	
Aktie terminer		2	-3	
Aktieoptioner	16	496	386	
Likvida medel		45	132	
Aktier innan värderingsskillnader		23 913	20 719	-3 178
Skillnad värderingskurs bid/traded		10	56	47
Värderingsprinciper terminer		-2	3	
Aktier enligt TAT		23 922	20 778	-3 131
Fastigheter				
Omklassificering från aktier		319	439	
Upplupen ränta		1	1	
Vinstandelslån	18	95	133	
Derivat	16	-	-	
Efterställda lån	18	246	355	
Indirekt ägda fastigheter	14	479	462	
Lån till koncernföretag		1 046	1 290	
Upplupen ränta på lån till intresseföretag		13	28	
Likvida medel		33	51	
Fastigheter innan värderingsskillnader		2 233	2 760	85
Värderingsskillnader		17	-1	
Fastigheter enligt TAT		2 251	2 759	84
Säkringsinstrument				
Omklassificering från ränta		231	301	
Valutaderivat	16	176	119	
Swappar och swaptioner	16	188	188	
Likvida medel		1	3	
Säkringsinstrument innan värderingsskillnader		595	611	2 540
Värderingsskillnader		-4	5	78
Bolagsstrategiska enligt TAT		591	616	2 619
Alternativa placeringar				
Omklassificering från aktier		779	653	
Omklassificering från ränta		-	34	
Aktier och andelar i intresseföretag		-	10	
Lån till intressebolag		-	38	
Upplupen ränta på lån och intressebolag		-	2	
Likvida medel		-	6	
Alternativa placeringar innan värderingsskillnader		779	744	19
Värderingsskillnader		0	-	-1
Alternativa placeringar enligt TAT		779	744	19
Summa		68 687	76 871	4 110

Not 35. Viktiga uppskattningar och bedömningar**Viktiga bedömningar vid tillämpning av koncernens redovisningsprinciper****Försäkrings- respektive investeringsavtal**

Enligt IFRS 4 ska avtal som överför betydande försäkringsrisk klassificeras som försäkring. KPA har gjort bedömningen att försäkringsrisk överstigande fem procent ska anses vara betydande och avtalet därmed klassas som försäkring. En generell beskrivning av KPA Pensionsförsäkring AB:s redovisningsprinciper för klassificering av avtal finns i not 1. Klassificeringen styr dock inte om avtalen redovisas som försäkringsavtal eller delas upp i en försäkringsdel och en finansiell del. KPA Pensionsförsäkring AB redovisar all traditionell livförsäkring med garanti som försäkringsavtal då traditionell livförsäkring med garanti uppfyller villkoren för betydande andel diskretionära delar (återbäring). Gruppliv, sjuk och premiebefrielseförsäkring, avgiven och mottagen återförsäkring samt övrig riskförsäkring redovisas också som försäkringsavtal. Avtal med villkorad återbäring och fondförsäkringsavtal delas i stället upp i enskilda komponenter, en försäkringsdel och en finansiell del, och redovisas som om de vore separata avtal (unbundlas).

Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

KPA Pensionsförsäkring AB:s redovisningsprinciper definierar närmare hur tillgångar och skulder ska klassificeras i olika kategorier: Klassificering av finansiella tillgångar och skulder som innehas för handel förutsätter att dessa motsvarar beskrivningen av finansiella tillgångar och skulder som innehas för handel under redovisningsprinciper. Finansiella tillgångar och skulder som försäkringsföretaget initialt valt att värdera till verkligt värde via resultaträkningen förutsätter att kriterierna under redovisningsprinciper uppfyllts.

Viktiga källor till osäkerheter i uppskattningar**Försäkringstekniska avsättningar**

KPA Pensionsförsäkring AB:s redovisningsprinciper för försäkringskontrakt beskrivs i not 1. Känsligheten i de antaganden som ligger till grund för värderingen av avsättningarna beskrivs i not 2. Nuvarande antaganden beskrivs i noterna till försäkringstekniska avsättningar not 23-25.

Fastställande av verkligt värde på finansiella instrument

För värderingen av finansiella tillgångar och skulder för vilka det inte finns något direkt observerbart marknadspris används värderingstekniker som beskrivs under redovisningsprinciper i not 1. För finansiella instrument med begränsad likviditet avspeglar inte alltid det observerade marknadspriset faktiskt genomförda transaktioner. För sådana instrument kan därför vissa ytterligare bedömningar krävas beroende på osäkerheten i marknadssituationen. Se även upplysningar i not 21.

Förvaltningsfastigheter

Värdering av fastigheter sker med hjälp av värderingstekniker som innebär att antaganden med olika parametrar exempelvis diskonteringsränta och vakansgrad används. För närmare beskrivning av värderingsprinciperna se not 1 samt not 13.

Pensioner och liknande förpliktelser

Redovisningsprinciper för förmånsbestämda pensioner och ej tryggade pensionsförpliktelser beskrivs i not 1. Till grund för värdering av pensionsförpliktelserna ligger aktuariella antaganden som beskrivs i not 37.

Avsättningar

En avsättning i balansräkningen redovisas när KPA Pensionsförsäkring AB har en befintlig juridisk eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Not 36. Personal

Formellt är personalen i KPA Pension tillikaanställda i Folksam. Till följd av avtal hänförs personalkostnader till de bolag där de utför sina arbetsuppgifter och redovisas i dessa bolags årsredovisningar.

	2011	2010
Antal anställda i medeltal	105	157
Kvinnor	67	95
Män	38	62
	2011	2010
Löner och ersättningar till:		
Styrelse och verkställande direktör	2 954	2 879
Sociala kostnader	1 192	1 208
Varav kalkylerad pensionskostnad	573	470

Not 36. Personal, forts**Löner och ersättningar till:**

Övriga anställda	45 282	70 247
Sociala kostnader	45 135	41 939
Varav kalkylerad pensionskostnad	31 039	19 965

Verkställande direktören är anställd tillsvidare med ett års uppsägningstid från bolagets sida. Tantiem eller bonussystem tillämpas inte inom koncernen.

Könsfördelning i styrelse och ledningsgrupp

Styrelse				Vd och övriga befattningshavare*			
2011		2010		2011		2010	
Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
4	7	6	5	4	2	4	2
36%	64%	55%	45%	67%	33%	67%	33%

* KPA Pension har en ledningsgrupp som arbetar för samtliga bolag.

Nya pensioner för de som arbetar på KPA

I samband med att Folksamanställda från den 1 juli 2011 kom att omfattas av ett nytt kollektivavtal om pensioner (KTP-planen) så bytte de som arbetar på KPA Pension från KPA-planen till KTP-planen. Den som den 1 juli inte var fullt arbetsför p g a sjukdom eller tjänstledig till någon del kvarstår i KPA-planen till dess medarbetaren är fullt arbetsför eller återinträder i tjänst.

Det nya avtalet KTP-planen innebär förändringar på lite olika sätt, beroende på när man är född. Den som är född 30 juni 1978 eller tidigare omfattas av KTP avdelning 2 som i huvudsak är ett förmånsbestämt system. Detta kompletteras med KTP-K som är den premiebestämda delen inom KTP avdelning 2. Den som är född 1 juli 1978 t o m 30 juni 1983 omfattas av KTP avdelning 1 som är helt premiebestämd. Dock hade denna grupp möjlighet att under hösten välja att stanna kvar i den förmånsbestämda pensionen. Den som är född 1 juli 1983 eller senare omfattas av KTP avdelning 1 som är helt premiebestämd. Från den 1 juli 2011 övergick avtalsförsäkringarna för de som arbetar på KPA Pension till TGL enligt försäkringsvillkoren KFO-PTK samt TFA.

Ersättning till ledande befattningshavare, moderbolaget**Principer**

Till styrelsens ordförande och ledamöter inklusive arbetstagarrepresentanter utgår arvode enligt bolagsstämmans beslut. Styrelsearvode betalas även ut till KPA-anställda som sitter i bolagsstyrelser.

Ersättningen till verkställande direktör och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, övriga förmåner och pension. Det finns inga rörliga ersättningar eller övriga ersättningar till ledande befattningshavare.

Med andra ledande befattningshavare avses de fem personer som tillsammans med verkställande direktör utgör koncernens företagsledning. För företagsledningens sammansättning, se ovan.

En redogörelse för företagets ersättningar enligt Finansinspektionens allmänna råd om ersättningspolicy i Försäkringsföretag (FFFS 2011:2) kommer att finnas tillgänglig på KPA Pensions webbplats www.kpa.se i samband med offentliggörandet av årsredovisningen.

2011	Grundlön/ Styrelse- Arvode	Närvaro arvode	Övriga förmåner	Pensions kostnader	Summa
Ersättningar och övriga förmåner under 2011					
Tkr					
KPA Pensionsförsäkring AB (publ)					
Styrelsens ordförande					
Anders Sundström	-	-	-	-	-
Styrelsens vice ordförande					
Elisabeth Sasse	60	22	-	-	82
Övriga styrelseledamöter					
Anders Knape	29	6	-	-	35
Lenita Granlund	60	22	-	-	82
Eva Fagerberg	-	6	-	-	6
Markus Gustafsson	60	22	-	-	82
Roger Mörtvik	30	11	-	-	41
Lena Dahl	30	16	-	-	46
Helen Odenljung	30	16	-	-	46
Helene Fritzon	60	22	-	-	82
Catrina Ingelstam	60	22	-	-	82
	60				

Ersättningar och övriga förmåner under 2011, forts

Lars Burman (avgått under året)	60	11	-	-	71
Stefan Ackerby (avgått under året)	29	6	-	-	35
Robert Leth (avgått under året)	29	6	-	-	35
Åke Göransson (avgått under året)	29	6	-	-	35
Agneta Jöhnk (avgått under året)	29	6	-	-	35
Summa	595	200			795

Verkställande direktör

Lars-Åke Vikberg	2 131	-	15	573	2 719
Andra ledande befattningshavare	4 976	-	205	1 996	7 177
Summa	7 702	200	220	2 569	10 691

Kommentarer till tabellen

- Verkställande direktör har motsvarande post i bolagen KPA AB och KPA Pensionsförsäkring AB (publ). Verkställande direktör tillhör även KPA Pensions företagsledning. Lönekostnaderna fördelas därför mellan KPA Pensions bolag. Det här bolaget har belastats med 56 procent av ovan angivna belopp.

- Ledande befattningshavare består av koncernens företagsledning, som är tillika engagerad av samtliga bolag i KPA Pension. Därför fördelas lönerna mellan bolagen. Det här bolaget har belastats med 59 procent av ovan angivna belopp.

- Vice styrelseordförande har ett årsarvode på 74,6 tkr per år, övriga styrelseledamöter har ett arvode på 60 tkr per år. Därtill utges ett arvode om 5,5 tkr per sammanträdesdag då styrelseledamöten har tjänstgjort. För styrelseordförande utgår inget arvode.

- Övriga förmåner avser huvudsakligen tjänstebil samt fria resor i samband med styrelsemöte.

-Pensionsåldern för verkställande direktören är 65 år. Utöver förmåner enligt lagen om allmän försäkring ska bolaget bekosta pensionsförmåner för verkställande direktören motsvarande 25 procent av den årliga bruttolönen.

-Bolaget hade fram till 30 juni 2011 förmåns- och avgiftsbestämd pensionsplan som för en ledande befattningshavare som var tryggad i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse. Övriga ledande befattningshavare, fyra personer, hade pensionen tryggad i KPA Pensionsförsäkring AB. Från den 1 juli 2011 omfattas de ledande befattningshavarna av KTP2 som i huvudsak är ett förmånsbestämt system och som är tryggad i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse.

Berednings- och beslutsprocessen

Styrelsen beslutar om verkställande direktörens anställningsvillkor. Ordförande förbereder tillsammans med annan styrelseledamot frågan om verkställande direktörens anställningsvillkor för beslut av styrelsen.

Pensionsupplysningar (moderbolag)

KPA Pension åtagande till anställda för kollektivavtalade tjänstepensioner tryggas i Konsumentkooperationens pensionstiftelse sedan 1 juli 2011. Pensionsplanen, KTP-planen, är i huvudsak en förmånsbestämd plan. Dock finns en mindre del i KTP-planen som är premiebestämd.

Premierna för de förmånsbestämda och premiebestämda delarna redovisas löpande som kostnader i arbetsgivaren KPA ABs resultaträkning. Kostnaden för särskild löneskatt på pensionskostnader periodiseras i takt med att de uppstår i KPA ABs resultaträkning. Pensionsåtagandena redovisas inte i KPA ABs balansräkning.

Tidigare intjänade pensionsförmåner enligt KPA –planen tryggas med försäkring. KPA Pension tryggar även pensionsrätt i KPA ABs Pensionsstiftelse för före detta anställda (15 stycken) enligt pensionsavtalet PA-KL och några äldre kommunala pensionsbestämmelser. Pensionsåtaganden tryggade i stiftelsen har beräknats enligt Finansinspektionens tryggningsgrund FFFS 2007:24 som ska användas vid beräkning av pensionsskuld för företag.

Räntan för 2011 är fastställd till 3,6 (3,5) procent för nominella åtaganden, medan räntan för indexerade åtaganden är 1,4 (1,8) procent.

Specifikation av redovisade pensionskostnader i KPA Pension, pensionering genom försäkring

	2011	2010
Försäkringspremier	11 885	29 716
Särskild löneskatt på pensionskostnader	2 883	7 209
Årets pensionskostnad	14 768	36 925

Pensionsåtagande tryggade i KPA ABs Pensionsstiftelse

	2011	2010
Verkligt värde på tillgångar i stiftelsen	31 119	35 516
Finansiella skulder	-1 685	-4 705
Pensionsåtagande tryggade i stiftelsen	-24 847	-23 893
Övervärde	4 587	6 918

Not 37 Pensioner och liknande förpliktelser

Redovisningsprincip för aktuariella vinster/förluster

Alla aktuariella vinster och förluster redovisas i övrigt totalresultat då de uppstår.

Pensionsförpliktelser	2011	2010	2009	2008
Nuvärde av helt eller delvis fonderade förpliktelser	209 969	168 751	183 211	209 941
Totalt nuvärde av förmånsbestämda förpliktelser	209 969	168 751	183 211	209 940
Vekligt värde på förvaltningstillgångar	181 542	154 300	132 723	124 358
Netto redovisat avseende förmånsbestämda planer i rapporten över finansiell ställning	-28 427	-14 450	-50 487	-85 583
Nettobeloppet för förmånsbestämda planer redovisas i följande poster i rapport över finansiell ställning				
Övriga finansiella anläggningstillgångar	-28 427	-14 450	-50 487	-85 583
Nettobeloppet i rapporten över finansiell ställning	-28 427	-14 450	-50 487	-85 583

Översikt förmånsbestämda planer**Förändring av nuvärdet av förpliktelsen för förmånsbestämda planer**

	2011	2010	2009	2008
Förpliktelser för förmånsbestämda planer per den 1 januari	168 751	183 211	209 941	
Utbetalda ersättningar	-7 432	-5 986	-1 379	
Kostnader för tjänstgöring innevarande period	3 869	7 612	8 910	
Räntekostnad	6 202	3 059	2 241	
Aktuariella vinster och förluster	45 837	-30 935	-23 806	
Justering mellan koncerner	-7 259	11 790	-12 697	
Förpliktelse för förmånsbestämda planer per den 31 december	209 969	168 751	183 211	209 941

Förändringar av förvaltningstillgångarnas verkliga värde

Förvaltningstillgångarnas verkliga värde per den 1 januari	154 300	132 723	124 358	
Avgifter från arbetsgivaren	9 214	14 268	11 816	
Utbetalda ersättningar	-7 432	-5 986	-13 790	
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	9 113	6 276	4 760	
Aktuariella vinster och förluster	-2 720	-1 523	690	
Reduceringar och regleringar	25 704	-	-	
Justering mellan koncerner	-6 637	8 543	-7 522	
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde per den 31 december	181 542	154 300	132 723	124 358

Förvaltningstillgångarna består av följande

Egetkapitalinstrument	110 741	92 888	84 545
Skuldinstrument	54 462	47 370	39 286
Fastigheter	16 338	13 578	8 494
Andra tillgångar	0	463	398
	181 542	154 300	132 723

Kostnad redovisad i årets resultat

Kostnader avseende tjänstgöring innevarande period	3 869	7 612	8 910
Räntekostnader på förpliktelse	6 202	3 059	2 241
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	-9 113	-6 275	-4 760
Nettokostnad i årets resultat	958	4 395	6 391

Not 37 Pensioner och liknande förpliktelser, forts**Kostnaden redovisas i följande rader ingående i årets resultat**

Administrationskostnader	3 869	7 612	8 910
Finansiella intäkter	-9 113	-6 275	-4760
Finansiella kostnader	6 202	3 059	2241
Verklig avkastning på förvaltningstillgångar	39 444	-35 687	-29 256

Kostnad redovisad i övrigt totalresultat

Aktuariella vinster och förluster	48 558	-29 411	-24 495
Netto redovisat i övrigt totalresultat	48 558	-29 411	-24 495

Aktuariella vinster och förluster redovisade i övrigt totalresultat

Ackumulerat per den 1 januari	-53 906	-24 495	0
Redovisat under perioden	48 558	-29 411	-24 495
Ackumulerat per den 31 december	-5 348	-53 906	-24 495

Antaganden för förmånsbestämda förpliktelser

	2011	2010	2009
Diskonteringsränta	3,42%	5%	4%
Framtida löneökning	3,14%	3,5%	3,5%
Framtida ökning av inkomstbelopp	3,14%	3,5%	3,5%
Inflation	1,64%	2%	2,0%
Avgångsintensitet	5%	5%	5%
Livslängdsantaganden	FFFS 2007:31	FFFS 2007:31	FFFS 2007:31

Diskonteringsränta

För att bestämma diskonteringsräntan används marknadsmässiga avkastningen på balansdagen som erhålls på svenska bostadsobligationer med en löptid som motsvarar längden på pensionsförpliktelsen.

Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar

Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar är fastställd utifrån antagandet att avkastningen på obligationer beräknas ha en likartad avkastning som en 10 årig statsobligation samt att aktieavkastningen kommer att ha samma ränta med tillägg för en riskpremie.

Inflation

Beträffande inflationsantagande har KPA Pensionsförsäkring AB valt att använda ett långsiktigt inflationsantagande baserat på löptiden av pensionsåtagandena.

Livslängds antaganden

Livslängdsantagandena följer Finansinspektionens föreskrifter om försäkringstekniska grunder (FFFS 2007:31).

Den återstående livslängden för en 65 årig kvinna antas till 22,7 år och för en 65 årig man till 19,6 år. Den återstående livslängden från 65 år för en 40 årig kvinna antas till 22,8 år och för en 40 årig man till 20,3 år.

Framtida löneökning

Framtida löneökning avspeglar förväntade framtida procentuella löneökningar som en sammansatt effekt av inflation, tjänsteålder, och befordran.

Framtida ökning av pensioner

Inflationsantaganden används för uppräknings av framtida ökning av pensioner

Inkomstbasbeloppet

Inkomstbasbeloppet fastställs årligen av regeringen och används bland annat för att bestämma taket i pensionsgrundande lön i det allmänna pensionssystemet.

Pensionering i egen regi**Moderföretaget****Pensioner och liknande förpliktelser****2011**

Ingående balans 2011-07-01	0
Kostnader för tjänstgöring innevarande period	385
Räntekostnad	557
Aktuariella vinster och förluster	480
Övriga förändringar	10 946
Utgående balans 2011-12-31	12 369

Antaganden

Diskonteringsränta	3,42 %
Framtida löneökning	3,14 %
Framtida ökning av inkomstbasbelopp	3,14 %
Framtida ökning av pensioner (inflation)	1,64 %
Avgångsintensitet	5,00 %

Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser avser ej tryggade förpliktelser enligt kollektivavtal. Anställda födda 1955 eller tidigare och som var anställda den 1 juni 2006 har rätt att gå i pension vid 62 års ålder, för övriga anställda gäller 65 år. Den som har möjlighet att gå vid 62 års ålder kan maximalt få en ersättningsnivå motsvarande cirka 65 procent av pensionsmedförande lön fram till 65 års ålder.

När den anställde väljer att gå i pension vid 62 års ålder gör KPA Pensionsförsäkring AB en kompletterande premieinbetalning för att täcka pensionsförmånen fram till 65 års ålder. Beräkning av avsättning för pensioner och liknande förpliktelser har gjorts med antagande om att cirka 50 procent utnyttjar möjligheten till förtida pensionsavgång.

ÅRSREDOVISNINGENS UNDERTECKNANDE

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att, såvitt de känner till, årsredovisningen är upprättad i överensstämmelse med god redovisningssed för försäkringsföretag, lämnade uppgifter stämmer med de faktiska förhållanden och ingenting av väsentlig betydelse är utelämnat som skulle kunna påverka den bild av bolaget som skapats av årsredovisningen.

Stockholm den mars 2012

Anders Sundström
Ordförande

Lenita Granlund

Elisabeth Sasse

Markus Gustafsson

Eva Fagerberg

Robert Mörtvik

Helen Odenljung

Lena Dahl

Catrina Ingelstam

Anders Knape

Helene Fritzon

Lars-Åke Vikberg
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats den 2012

Ernst & Young AB

KPMG AB

Magnus Fagerstedt
Auktoriserad revisor

Anders Bäckström
Auktoriserad revisor

DEFINITIONER

Avkastningsränta

Den avkastning med vilken de försäkrades sparande (pensionskapitalet) ökar.

Direktavkastning

Ränteintäkter, utdelning på aktier och andelar.

Duration

Löptid.

Försäkringstekniska avsättningar

En skuldpost i balansräkningen i livförsäkringsbolagen som avser garanterade åtaganden gentemot försäkringstagarna.

Förvaltningskostnadsprocent

Driftskostnadernas andel (%) av förvaltad kapital. Visar hur stor del av det totala historiska sparandet som går till att täcka försäkringsbolagets kostnader.

Kollektiv konsolidering

Företagets tillgångar värderade till verkligt värde minskade med aktiekapital, finansiella skulder och företagets totala åtagande (garanterade och icke garanterade).

Kollektiv konsolideringsnivå

Förhållandet mellan tillgångsvärden och företagets totala åtagande.

Konsolideringskapital

Eget kapital inklusive över/undervärde

Solvensgrad

Förhållandet mellan tillgångsvärden och företagets garanterade åtagande.

Solvenskvot

Förhållandet mellan kapitalbas och solvensmarginal.

Solvensmarginal

Den lägsta nivå, beräknad utifrån verksamhetens art och omfattning, som kapitalbasen ska uppgå till enligt Försäkringsrörelselagen.

Totalavkastning

Summan av direktavkastning (före avdrag för förvaltningskostnader) samt realiserade och orealiserade värdeförändringar på placeringstillgångarna.